

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanun lâiyhası ve İktisad, Gümrük ve inhisarlar, Adliye, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/338)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/1213

20 - III - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

472, 2395, 2731 sayılı kanunların tadili hakkında kanun lâiyhasile bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Maliye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19 - III - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibelerile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Mucib sebebler

Avrupa harbinin ihdas ettiği buhran, bir taraftan millî müdafaa masraflarını arttırmak diğer taraftan da bu masrafları karşılayan membalarm verimini azaltmak gibi malî muvazeneyi sarsan iki menfi tesir husule getirmiş ve yalnız harb halinde bulunan milletleri değil, harb harici ve bitaraf memleketleri de, Devlet ihtiyacını teğmin için fevkalâde tedbirlere müracaat etmek zaruretinde bırakmıştır.

Buhran devrelerinde, normal ve fevkalâde masrafları karşılamak için vergi membalarmdan da istiane edilmesi bir zarurettir. Avrupa harbi başlayalıdan beri İtalyada, Yugoslavyada, Yunanistanda ve daha bazı memleketlerde kazanç, istihlâk ve hatta sermaye üzerine muhtelif vergiler vazedilmiş veya mevcut vergilere zam yapılmıştır. Bizde de gümrük resminin ve idhal sırasında alınan vergi ve resimlerin hâsılatında bu seneden itibaren görülen tenakus, 1940 bütçesini tevzin edebilmek için bazı vergi ve resimlere bir miktar zam yapılmasını ve bazı mükellefiyetlerin tevsini zarurî kılmıştır.

Takdim olunan lâiyhada tesbit edilen zam ve tevsiler, muhtelif vergilere nisbet edilmiş olmakla beraber heyeti umumiyesi, beynelmilel buhranın devamı müddetine münhasır fevkalâde bir millî müdafaa mükellefiyeti mahiyetini haizdir. Bu itibarla buhranın zevalini müteakib bu zam ve mükellefiyetlerin kaldırılması tabii bulunmaktadır. Buhranın bittiği tarihin ise ayrı bir kanunla tesbiti icab edecektir.

Bu zam ve mükellefiyetlerden mevcut vergilerin arttırılması şeklinde olanlar, kazanç ve hava kuvvetlerine yardım vergileri ile muamele vergisine, şeker, benzin, kahve, çay, kauçuk ve mamulâtı deri ve mamulâtı, pamuk ipliği pamuk mensucat ve pamuktan yapılmış hazır eşya, yün ve kıl ipliği, yün ve kıl mensucat ve yünden ve kıldan yapılmış olan eşyadan alınan istihlâk vergilerine, damga resmine, yolcu nakliyatından alınan nakliyat resmine, tütün ve içkilerden alınan millî müdafaa vergisine taallük etmektedir. Mükellefiyetlerin tevsii şeklindeki zamlar da, ipek iplikleriyle ipek mensucat ve ipekten mamul hazır eşya, keten, kenevir ve emsali mensucat ile bunlardan mamul hazır eşya, muşamba

ve mamulâtı, çini ve porselen mamulâtı, cam mamulâtı ve bazı itriyat maddelerinin istihlâk vergisi mevzuuna idhali ile kibrit üzerine milli müdafaa vergisi ve eşya nakliyatı üzerine yüzde beş resim vazından ibaret bulunmaktadır. Bundan başka, teşviki sanayi muafiyetinden müstefid olan sınaî müessesese sahibleriyle bazı işçiler de emsali mükelleflerden alınan kazanç vergisine muadil bir miktarda (fevkalâde müdafaa vergisi) namile muvakkat bir mükellefiyete tâbi tutulmaktadır.

“
“

Kazanç ve hava kuvvetlerine yardım vergileri :

Lâyiha'nın ikinci maddesinde, beyannameye tâbi kazanç vergisi mükellefleriyle kazanç vergisi kanununun sekizinci maddesinin 1, 2 ve 4 neü fıkralarında yazılı ve istisnaî usule tâbi müteahhid ve mütezimler, eenebi nakil müesseseleri şube ve acentaları, gayrimenkul alıb veya yaptırıp satanların ve kanunun 19 neü maddesinde yazılı serbest meslek erbabının vergilerine yüzde elli, gayri safi irad üzerinden mükellef olanların vergilerine yüzde (25) zam olunmakta, gündelik gayri safi kazançları üzerinden mükellef tutulan seyyar ticaret ve sanat erbabının vergileri yüzde on nisbetinde arttırılmaktadır.

Safi kârlarına göre mükellef tutulan beyannamelerin ve gayri safi irad karinesinden daha müsbet ve muayyen esaslar üzerinden vergi vermekte olan müteahhidlerin, beynelmilel nakil müesseselerinin ve gayrimenkul satanların kazanç vaziyeti ve serbest meslek erbabının da teklif tarzına nazaran mükellefiyet nisbetleri, diğer mükelleflere göre daha fazla zamma müteahhim görüldüğünden dolayı bunların vergilerine yüzde elli zam teklif edilmiştir. Seyyar iş sahiblerinin ise kazanç mahdud olduğu cihetle, bunlardan yüzde on alınmakla iktifa edilmesi muvafık görülmüştür.

Kazanç vergisine yapılan zam, serbest meslek erbabının maktu vergisi gibi verginin bütün unsurlarına ve beyannameli mükelleflerin vergileriyle mütenazır olması icabeden asgarî mükellefiyete şamil olmakla beraber verginin bünyesine dahil olmayan muvakkat ve fevkalâde bir teklif mahiyetinde olduğu için buhran vergisi matrahına idhal edilmeyecektir.

Müteahhidlerin, lâyiha'nın kanuniyet kesbetmesinden evvelki tarihlerde giriştikleri taahhüdlere mukabil yapılan tediyelerin yüzde elli zamma tâbi tutulması muhik olamayacağı için müteahhidlere aîd zammın meriyete girdiği tarihten sonra vaki olacak bu kabîl tediyelerin zamma tâbi tutulmaması için lâyiha'ya muvakkat hükümler konulmuştur.

Kazanç vergisi mükelleflerinden olan hizmet erbabının da, ücretleri üzerinden alınmakta olan yüzde iki nisbetindeki hava kuvvetlerine yardım vergilerine bir misil zam iera edilmiştir.

Muamele vergisi :

Banka ve bankerlerle sigorta şirketinin muamele vergileri bir misil arttırılmıştır.

İstihlâk vergileri :

A) Şeker üzerinden kilo başına yedi kuruş munzam resim alınması teklif edilmektedir. 3101 sayılı kanun mucibince şekerin istihlâk resmi beş kuruştur. İstihsalin senede 65 bin tondan az veya çok olmasına göre beş kuruş resim tenzile tâbi tutulmakta veya arttırılmaktadır. Munzam resim şeklinde alınması teklif edilen yedi kuruş, bu tenzil ve tezyidden müteessir olmaksızın, sabit bir resim şeklinde istifa olunacaktır, aynı resim, hariçten idhal edilen şekerlerden de alınacaktır.

B) Benzin ve benzerlerinden alınan resim de beş kuruş arttırılmaktadır. Benzin ve mümasillerinden bu gün kilo başına 2,5 kuruş alındığına göre teklif edilen zamlı resim miktarı 7,5 kuruşa baliğ olacaktır. Bu zammın hâsilât teğmininden başka, hususî benzin istihlâkını tahdide medar olacağı ümid edilmektedir.

C) 2731 sayılı kanun mucibince istihlâk vergisine tâbi tutulan maddelerden kahveden alınan (30) kuruş resme (20) kuruş ve çaydan alınan (60) kuruş resme de keza (20) kuruş zammedilmektedir.

Aynı kanuna göre kauçuk ve mamulâtı ile deri ve mamulâtından, pamuk ipliği, pamuk mensucat ve pamuktan yapılmış hazır eşyadan, yün ve kıl ipliği, yün ve kıl mensucat ve yünden ve kıldan yapılmış hazır eşyadan alınmakta olan vergilerin de yüzde on arttırılması teklif olunmaktadır.

Kahve için teklif edilen zam, çekilmiş kahvenin kilosu (160) kuruşa satılmasına nazaran fiatın

8/1 i ve orta kalitede çayın kilosu (400) kuruş olmasına göre çaya yapılacak zam da 20/1 derecesinde olduğu için bu zamların fiatlara fazla miktarda bir tesir icra etmeyeceği ve istihlâki tahdid eylemiyeceği tahmin edilmektedir.

Mensucat için teklif edilen zamlara gelince, köylü ve fakir halkın giydiği pamuklu ve yünlü mensucat, zamdan istisna edildiği için zammın tesir sahası nisbeten mahdud kalacağı gibi yapılan zamlar da fiata nazaran mühim bir miktar teşkil etmemekte bulunduğundan bu zamların da istihlâke müessir olmayacağı düşünülmüştür.

Şimdiye kadar istihlâk vergisine tâbi bulunmayan ipek ve mamulâtı, bazı baharat, plastik maddeler, kaplamalık ağaç yaprak ve şeridlerle parke ve kontrplâk tahtaları, keten, kendir gibi nebâtî maddelerden yapılan bazı mamuller bir kısım muşamba mamulâtı, bazı çini ve porselen ve cam mamulâtı ve bazı itriyat da vergi mevzuuna alınmaktadır.

Bu maddelerden alınacak vergiler, umumiyet üzere satış fiyatları içinde azamî yüzde on tutacak bir nisbettedir. Yalnız baharattan büber, yeni bahar ile zencefil, karanfil ve tarçın için kilo başına elli kuruş zam teklif edilmekte ise de fiata yapılacak ilâve, gramla satılması mutad olan bu maddelerin müstehlikleri üzerinde mahsus bir tesir yapmayacaktır.

İpek mamulâtından eleklikler, kâğıd nevilerinden süzgeç kâğıdları, camlı, zımparalı, kumlu kâğıtlar, mücellid kâğıtları ve kâğıd masuralar ve baharattan bir kısmı, sanayide kullanıldığı için teklif mevzuu haricinde bırakıldığı gibi mekteb ve tedrisat levazımından olan bir çok kâğıd mamulât ta mükellefiyete alınmamıştır. Kezalik iktisadî ve sıhî ihtiyaçlar nazarı dikkate alınarak kanaviçe ve çuval, yelken ve çadır bezleri, çadır imaline mahsus muşamba ve bir çok sıhî levazım, vergi mevzuuna idhal edilmemiştir.

Zamma veya yeni mükellefiyete tâbi tutulan bu maddelerin, kanunun meriyete girdiği tarihte mevcut bulunan stoklarının bu zam ve vergilerden azade kalması, stok sahiplerine açıktan bir menfaat teğminini intaç edeceği cihetle, zikrolunan maddeleri idhal edenlerle bunları idhalâtçılardan veya memleket içindeki ticarî ve sınaî müesseselerden mubayaa ederek satan toptancılar ve bu maddeleri memleket içinde imal eden sınaî müesseseler kanunun neşri tarihinde ellerinde bulunan stoklar için beyanname itasına mecbur tutulmuştur.

Kanunun neşri tarihindeki stokların süratle beyanı zarurî görüldüğü için beyanname itası müddetinin kısa olması iltizam ve iki günlük bir müddet kabul edilmiştir.

Stoklardan dolayı tarhedilen vergiler, bazı kaza mercilerince müstakil bir teklif mahiyetinde sayılarak bu vergiler, mümasili maddelerden alınan verginin tahakkuk ve tahsil şekillerine tâbi tutulmadığı cihetle stok vergilerinin tarh, tahakkuk ve tahsili hakkında da muvakkat maddeye hüküm vazı zarurî bulunmuştur.

Damga resmi :

Maktu damga resmine yüzde elli ve nisbî resimlere de yüzde on zammı düşünülmüştür. Ancak arzuhal, mahalle ve köy ihtiyar heyetleri mazbataları nüfus hüviyet cüzdanları, evlenme kâğıtları, sulh mahkemelerinde istimal edilecek vekâletnameler gibi halk ihtiyaçlarına taallük eden evrakın resmi, bu zamdan müstesna tutulmuştur.

Nakliyat resmi :

Her nevi demiryolları ve Devlet veya şirket ve şahıslar uhdesinde bulunan vapurlarla seyahat eden yolculardan alınan nakliyat resmine uzak hatlarda birinci mevki için % 5, ikinci mevki için % 2,5 üçüncü mevki için % 1 ve tramvay, tünel ve saire gibi vesaitte ve banliyö tren ve vapurlarında ise bütün mevkiler için % 2,5 zam yapılmaktadır.

Bu zamların nakliye ücretlerine nisbetle balığı tesbit edilirse mühim bir miktar ve nisbet arzetmediği anlaşılır. Filvaki bu gün Haydarpaşa - Ankara arasında tren ücreti, nakliye resmi ile beraber birinci mevkide 25, 71 ikinci mevkide 18, 61 üçüncü mevkide 11, 83 liradır. Derpiş edilen zammın icerasından sonra birinci mevki bedeli 26,88 ikinci mevki 19,05 üçüncü mevki 11,94 lira olacaktır. Keza Haydarpaşa - Pendik arasında tren ücreti, resimle birlikte birinci mevkide 21 ikinci mevkide 15 üçüncü mevkide 11 kuruştur. Bu ücretler, mezkûr zamlarla birlikte birinci mevkide 22 kuruşa çıkar-

çak ikinci, üçüncü mevkilerde şimdiye kadar kuruşa iblâğ edilen küsuratın, bu defa yapılan zammın tekabül etmesi dolayısıyla eskisi gibi kalacaktır.

Bazı memleketlerde olduğu gibi eşya nakliyatının da nakliye vergisine tâbi tutulması düşünülmüştür. Her nevi demiryolları ile Türkiye dahilinde ve Devlet, şirket veya şahıslara aid vapurlarla Türk limanları arasında yapılan yolcu nakliyatı haricindeki bilûmum nakliyat, yani hayvan, eşya ve sair mevad sevkiyatı, resmin mevzuuna dahil bulunmaktadır. İktisadî mülâhazalara binaen transit eşyası ile ihracat maddeleri ve buğdayı koruma vergisine tâbi olan buğday ve çavdar unu ile aynı mahiyetteki buğday ve çavdar ve ekmeç nakliyatı ve istihlâk resmine tâbi bulunan şeker ile şeker imalinde kullanılan pancar ve inhisar resmile mükellef bulunan tuz, tütün müskirat ve barut ve patlayıcı maddeler sevkiyatı, nakliyat resminden istisna edilmiştir.

Tütün ve içkilerden alınan müdafaa vergisi :

Halen 2460 sayılı kanunla tütün ve içkilerden alınan müdafaa vergileri de bir miktar arttırılmaktadır. Yapılan zamlar tütün ve mamulâtından alınan vergilere bir misil rakı, kanyak ve likörlere şişe hacimlerine göre, şişe başına üç, dört ve altı kuruş, şaraplara litre başına iki kuruş, biraya litre başına sekiz kuruş ve şampanya ile viskiye de şişe başına elliser kuruştan ibarettir. Heyeti umumiyesi itibarıyla istihlâki tahdid edecek mahiyette olmayan zamların, bilhassa muhtelif nevilerin istihlâk miktarlarında fiatı yüksek olanlardan aşağı fiatta olanlara doğru istihlâkin temayülüne mahal verilmeyecek şekilde olmasına itina edilmiştir.

Kanunun neşri tarihinde âmil ve bayiler elinde mevcut bulunan stoklar dolayısıyla bunlara açıktan bir kazanç teğmin edilmemesi için bu stokların inhisarlar idarelerine beyanname ile bildirilmesini ve zamların ödenmesini mümkün kılacak muvakkat hüküm konulmuştur.

Kibrit :

Kibritin bir kutusundan on para ve çakmak taşlarının beherinden bir kuruş müdafaa vergisi alınması teklif edilmektedir. Bu maddeleri satan acantalardan da, diğer istihlâk vergilerinde olduğu gibi kanunun neşrinde ellerinde bulunan stoklara göre hâsıl olan farkın alınması derpiş edilerek lâyhaya bunu teğmin edecek muvakkat hüküm konulmuştur.

Fevkalâde müdafaa vergisi :

Teşviki sanayi muafiyetinden dolayı kazanç vergisi vermeyen smaî müesseselerle teşviki sanayi kanununun 17 ne maddesinde zikredilen işçilerin (müdafaa vergisi) namile fevkalâde ve muvakkat bir mükellefiyete tâbi tutulması teklif edilmektedir. Bu mükellefiyet, 2395 numaralı kanun ile ek ve tadilatına göre smaî müesseselerle işçilerin dahil oldukları zümrelerin kazanç vergisi nisbetinde olacak ve fevkalâde bir vergi mahiyetinde olması hasebile bu lâyiha ile teklif edilen kazanç vergisi zammına tâbi tutulmayacaktır. Ancak teşviki sanayi muafiyeti 1 Haziran 1942 tarihinde nihayet bulacağına göre, emsali mükelleflerden alınan vergi ve zamların, mezkûr tarihten sonra bunlardan da alınması tabii bulunmaktadır.

Zam ve mükellefiyetlerin meriyet tarihleri :

Teklif edilen zam ve mükellefiyetlerden, istihlâk üzerine mevzu olanların kanunun neşrinde itibaren 1 Haziran 1940 tarihine kadar tatbik edilmeyerek bekletilmesi, ihtikâra meydan vereceği cihetle bunlardan şeker, benzin, kibrit, tütün ve içkiye ve yeniden istihlâk vergisine tâbi tutulan maddelere taallük eden zamların ve kezalik müteahhidlerin vergisine yapılan zammın da, kanunun neşrinde itibaren girişilecek teahhüdler de nazara alınacağı tabii bulunduğundan bu zammın kanunun neşrinde itibaren meriyete girmesi ve diğer mükellefiyetlerin 1 Haziran 1940 dan başlatılması zarurî görülmüştür.

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/338
Karar No. 12

3 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

472, 2395, 2731 sayılı kanunların tadili hakkında kanun lâyihasile bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Maliye vekilligine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19 - III - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 20 mart 1940 tarih ve 6/1213 sayılı tezkeresine bağlı olarak Encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası ve esbabı mucibeleri Maliye vekâleti Varidat umum müdürü huzuruna tedkik ve müzakere olundu:

Encümenimiz evvelâ «fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna dair kanun» lâyihasını müzakere etmiştir.

Hükümet esbabı mucibesinde tafsilânen yazıldığı veçhile Avrupa harbinin meydana getirdiği buhran bütün milletleri olduğu gibi milletimizi de millî müdafaa masraflarını arttırmaya sevk etmiştir. Bu mevzuda fevkalâde tedbirler almamakta iken buhran sebebiyle muvarefatın azalmasından gümrük resmi ve eşyanın idhali sırasında alınan vergi ve resimler hasılatında şimdiden büyük bir noksan görüldüğü ve şifâhen verilen izahattan bu noksanın 30 - 40 milyon lira raddesinde olduğu anlaşılmıştır.

Bazı vergi ve resimlere tahammüllerine göre bir miktar zam yapılmak ve bazı mükellefiyetler genişletilmek suretile önümüzdeki sene bütçesini tevzin için hazırlanmış olan kanun lâyihasının esas itibarıyla Encümeimizce kabulünde zaruret hâsıl olmuştur.

Ancak encümenimiz Hükümetin lâyihada tesbit edilen zam ve tevsilerin heyeti umumiyesi beynelmilî buhranın devamı müddetine münhasır fevkalâde bir millî müdafaa mükellefiyetini haiz ve bu itibarla buhranın zevalini müteakib bunların kaldırılması tabii bulunduğu ve buhranın bittiği tarihin ayrı bir kanunla tesbiti icabedeceği yolundaki mütaleasınan iştirak etmiyerek bu fevkalâde vaziyetin 3780 sayılı kanunun kabul edilen mâna ve mefhumundan ibaret olduğu ve

ismi geçen son kanunun meriyetten çıkmasıyla bu kanunun da otomatik olarak meriyetten çıkması lâzım geleceğünde mutabık kalmış ve kanunun birinci maddesine bu keyfiyeti tebarüz ettirecek şekilde bir fıkra ilâve ederek tadilen kabul etmiştir.

Hükümetin 2, 3, 4, 5 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Altıncı madde mevzuunu teşkil eden benzin ve benzerlerine yapılan zam keyfiyetinde Hükümet sarfiyatı tahdid gayesini de güttüğünden bazı aza bu vaziyetin şimendifere amut veya şimendifer olmayan yerlerde iktisadî hayatı durduran bir mahiyet arzedeceğinden bu hususta Ticaret vekilinin mütaleasını dinlemeyi istemiştir.

Zammın zarurî olduğu yolunda Ticaret vekilinin izahatından sonra madde ekseriyetle ve aynen kabul edilmiştir.

Yedinci maddenin (B) fıkrasından mâadasi ittifak ile ve (B) fıkrasının kauçuk ve mamulâtına taallük eden hükmü ekseriyetle ve diğer hükümleri ittifakla ve aynen kabul edilmiştir.

Hükümet teklifinin 8 ve 9 ncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Yolcu nakliyatının haricindeki nakliyatı umumiyeden yeniden bir vergi alınmasını istihdaf eden onuncu madde üzerinde cereyan eden müzakerede yeniden vazolunan bu resmin mahsulât fiyatlarına inikâsı ve bu fiatları tenkis edebileceği ve bazı mntakalarda fakir halkın gıda ihtiyacını teşkil eden ve o mntaka haricinden getirilen mevaddın fiatlarını arttıracığı ihtimalleri tebarüz ettiğinden buna mahal kalmamak üzere arpa, mısır, bulgur gibi gıda maddelerinin ve ot, yulaf ve saman ile canlı hayvan nakliyatının da C. istisna fıkrasına ilâveleri suretile madde tadilen kabul edilmiştir.

11, 12, 13, 14 ve 15 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Birinci muvakkat madde kısmı azam malını mutavassıtlara veya sınaî müesseselere satanların

stok mevzuunda tâbi olacakları ahkâmı tazammun etmektedir. Malın kısmı azamını doğrudan doğruya müstehliklere satanların bu beyanname vermek mecburiyetinden varestede olduklarının mazbatada kaydı faydalı görülmüş ve madde aynen kabul edilmiştir.

Lâyihanın ikinci muvakkat maddesinde, inhisar mevaddı satan bayilere kanununun neşri tarihinde ellerinde bulunan inhisar maddeleri stoklarının ve üçüncü muvakkat maddesinde de Kibrit inhisarı işletme şirketi acantaların kanunun neşri tarihinde ellerinde bulunan kibritlerle çakmak taşları stoklarının birer beyanname ile bildirilmesi mecburiyeti konulmaktadır. Kibrit esasen inhisar mamulâtı satan bayiler tarafından da satılmakta olduğundan bunların da Kibrit inhisarı acenteleri gibi kanunun neşri tarihinde ellerinde bulunan kibritlerle çakmak taşları stoklarını diğer inhisar mevaddı stoklarıyla birlikte beyannameye koymalarını encümenimiz lüzumlu görmüş ve her iki muvakkat maddeyi birleştirerek ikinci maddeyi yeniden kaleme almıştır.

Hükümet lâyihasının muvakkat dördüncü maddesi muvakkat üçüncü madde olarak aynen.

Hükümetin muvakkat beşinci maddesi dördüncü muvakkat madde olarak aynen.

Hükümetin muvakkat altıncı maddesi muvakkat beşinci madde olarak aynen.

Hükümetin muvakkat yedinci maddesi muvakkat altıncı madde olarak aynen.

Hükümetin muvakkat sekizinci maddesi muvakkat yedinci madde olarak aynen.

Hükümet lâyihasının 16 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Encümenimizin birinci maddede yaptığı tadil ile bu kanunun, Millî korunma kanununun tatbikına mahal kalmadığı Hükümetçe ilân edildiği tarihe kadar meri ve muteber bulunması esası kabul edilmiştir. Kanun lâyihasında yapılan zamlardan bazılarının tarh ve tahakkuk muameleleri mevzuat icabı olarak vukuunu takip eden ay veya seneden sonra gelen ay veya senede icra edilmesi lâzımgeldiğinden ve halbuki fevkalâde zam kanununun meriyetten kalkması bu kanunun meriyette bulunduğu zamanlarda vaki kazanç, muamele veya satışlara bu zamların tatbik edilmemesini istilzam ettirmeyeceğinden ileride her hangi bir tereddüd ve iştibaha meydan vermemek

için kanunun meriyetten kaldırıldığı tarihe kadar olan kazanç, istihkak, muamele, satış ve nakliyat vergileri bu tarihten sonra tahakkuk etse bile bu kanunda yazılı zam ve mükellefiyetlere tâbi olduğunun kanunda sarahatle zikrini istihdaf etmek üzere 17 nci olarak bir madde ilâve edilmiş ve Hükümetin 17 nci maddesi 18 nci madde olarak aynen kabul olunmuştur. Bu suretle işbu kanun lâyihası 18 madde ve 7 muvakkat madde olarak kabul edilmiştir.

472, 2395 ve 2731 sayılı kanunların tadili hakkındaki kanun lâyihasına bağlı Hükümet esbabı mucibesine ve Varidat umum müdürünün şifahen verdiği izahata nazaran bazı vergilerde kanun hükümlerinin kâfi derecede sarahati havi olmaması ve hükümlerde teknik noksanlıklar bulunması sebebiyle vergilerde hâsıl olan zararların bertaraf edilmesi ve vergi tarh ve tahakkuklarının daha müessir bir murakabeye tâbi tutulması için kazanç vergisi, nakliyat vergisi ve bazı maddelerden alınan istihlak vergisi kanunlarında bazı tadilat yapılmak gayesile bir lâyiha hazırlanmış olduğu anlaşılmış ve lâyiha esas itibarile kabul edilmiştir.

Birinci madde aynen;

İkinci maddede hususî veya adi şirketlerde şirketin idaresi şürekâdan yalnız birine aid olmayıp bir kaç şerikin idareye iştiraki halinde şirketin vergisinden cümlesinin müteselsilen mesul bulunduğu hükmünü ihtiva etmektedir. Bu nevi şirketlerde bazan şirketin idaresi şerik olmayan şahıslara da tevdi edilebileceğinden bu halde verginin yine şirketlerden aranması ve şürekâdan yalnız biri tarafından idare edilen bu nevi şirketlerde idare eden şerik hakkındaki takibat semere vermediği takdirde diğer şeriklerin de vergiden mesul olması cihetini teğmin edecek şekilde iki fıkra ilâvesi suretile tadilen;

Üçüncü madde kazanç vergisi kanununun 6 nci maddesi mucibince anonim, komandit, limited ve kazanç dağıtan kooperatif şirketlerle bunların şubeleri ve Türkiyede yerleşmiş veya yerleşmiş sayılan cenebi müesseseleri mevzuu işgalleri ne olursa olsun beyanname usulile vergiye tâbi tutulmuştur. Bunlardan bazılarının, hakikî şahıslarla birleşerek hususî veya adi şirket kurdukları filiyatta görülmektedir. Hususî veya adi şirketler kanunun 7 nci maddesinde sayılan işlemlerle işgal etmedikleri takdirde gayrisafî irad

esasma göre vergiye tâbi tutulduklarından, hakiki şahıslarla birleşerek hususî bir şirket teşkil eden limited, komandit ve emsalî şirketlerin de beyanname usulü yerine gayrisafi irad esasma tâbi olması icab etmektedir. Halbuki bu nevi şirketler defter tutmak ve beyanname vermek hususunda hiç bir müşkilâta maruz bulunmadıkları ve safi kazançlarının tayini diğer mükelleflere nazaran en kolay olan bir zümreyi teşkil ettikleri cihetle bunların hakiki bir şahısla birleşmeleri beyanname usulü haricinde kalmalarına sebep olamayacağı tâbiidir. Bu ciheti nazarı dikkate alan Hükümet, lâyhada kazanç vergisi kanununun 17 nci maddesine bunu teğmin edecek bir fıkra ilâve etmiştir. Encümenimiz bu hususta esas itibarile Hükümetin tekli, fine iştirak etmekle beraber bu fıkranın 17 nci madde yerine 6 nci maddeye eklenmesinin daha vazih ve maksadı teğmine daha iyi hadim olacağını nazarı dikkate alarak bu maksadla hazırladığı maddeyi lâyhaya 3 ncu madde olarak ilâve etmiştir.

Dördüncü madde Hükümetin 3 ncu maddesi aynen;

Beşinci madde Hükümetin 4 ncu maddesi aynen;

Altıncı madde Hükümetin 5 nci maddesinin 1 numaralı bendi tamamen ve aynen;

II numaralı bendinin A işaretli birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları aynen ve ecnebi şirketlerin Türkiyedeki şubelerine ikraz edecekleri meblâğlar hakkında eski kanunun hükmünü değiştirir mahiyette bir tadili havi altıncı fıkrası üzerinde Ticaret vekâleti iç ticaret umum müdürünün de huzurile yapılan müzakerede memleketimizde müseccel sermayenin iki misli yerine bir misli ile takyid edilmesi iktisadî bakımdan bazı mahzurlar tevliid edebilir mahiyette görülmekle bu mikdarın halen meri kanunda olduğu gibi iki misil derecesinde bırakılması lüzumlu görülmüş ve Merkez bankası tarafından muayyen bir komisyon haddi tayin edilmemiş olduğuna göre bunun yüzde yarım olarak tesbiti de muvafık bulunmuş ve fıkra buna göre yeniden yazılarak tadilen ve maddenin diğer fıkraları aynen kabul edilmiştir.

Yedinci madde olarak Hükümetin 6 nci maddesi aynen;

Sekizinci madde olarak Hükümetin 7 nci maddesi aynen;

Dokuzuncu madde ticarî şirketlerle ecnebi müesseselerin hakiki şahıslarla birleşerek kuracakları hususî veya adi şirketlerin beyanname usulüne tâbi olması hakkındaki hükmün kazanç vergisi kanununun altıncı maddesine eklenmesi Encümenimizce daha muvafık görülerek bunu teğminen lâyhaya bir madde eklenmiş ve binaenaleyh bu kısma aid hükmün Hükümetin 8 nci maddesinden çıkarılması lâzım geldiğinde bu madde yeniden kaleme alınarak bir fıkra halinde tadilen;

Onuncu madde Hükümetin 9 ncu maddesi aynen;

On birinci madde Hükümetin 10 ncu maddesi aynen;

On ikinci madde Hükümetin 11 nci maddesi aynen;

On üçüncü madde Hükümet lâyhasının Anonim şirketlerle eshamlı şirketlerin halen yüzde on bir olan kazanç vergisi nisbetinin % 15 nisbetine iblâğını istihdaf eden 12 nci maddesi üzerinde yapılan uzun müzakerede Anonim şirketlerin diğer şirketlere nazaran daha az vergiye tâbi tutulmaları keyfiyetinin bunların teşekküllerini teşvik gayesine matuf olmasından yapılan teklifin kabulü halinde bu gayeden uzaklaşmış olacağı neticesine varıldığından eski nisbetin muhafazasına karar verilerek madde o suretle yeniden yazılarak tadilen kabul edilmiştir.

14 ncu madde Hükümetin 13 ncu maddesi aynen;

On beşinci madde Hükümetin 14 ncu maddesindeki kullanılacak hesap mutehassıslarının tayininde aranacak evsafı ihtiva etmekte olup arınan vasıflar arasında sermayesinde Devletin iştiraki bulunmayan büyük bankalarda çalışmış olanlar içinde arınan evsafı haiz olanların da intihab ve tayinini teğmin edecek şekilde tadilen kabul edilmiştir.

On altıncı madde Hükümetin 15 nci maddesi aynen;

On yedinci madde Hükümetin 16 nci maddesi aynen;

On sekizinci madde Hükümetin 17 nci maddesi aynen;

On dokuzuncu madde Hükümetin 18 nci maddesi aynen;

Yirminci madde Hükümetin 19 ncu maddesi aynen;

Yirmi birinci madde Hükûmetin 20 nci maddesi aynen;

Yirmi ikinci madde Hükûmetin 21 maddesi aynen;

Yirmi üçüncü madde Hükûmetin 22 nci maddesi aynen;

Yirmi dördüncü madde Hükûmetin 23 nci maddesi aynen;

Yirmi beşinci madde Hükûmetin 24 nci maddesi aynen;

Yirmi altıncı madde Hükûmetin 25 nci maddesi aynen;

Yirmi yedinci madde Hükûmetin 26 nci maddesi aynen;

Yirmi sekizinci madde Hükûmetin 27 nci maddesi aynen;

1, 2, 3, 4 ve 5 nci muvakkat maddeler Hükûmetin 1, 2, 3, 4 ve 5 nci muvakkat maddeleri aynen.

Yirmi dokuzuncu madde Hükûmetin 28 nci maddesi aynen;

Otuzuncu madde Hükûmetin 29 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Yirmi birinci maddeye bağlı cedvel: Hükûmetin 20 nci maddesine bağlı cedvel aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince diğer encümenlere tevdi buyurulmak üzere Yüksek huzurlarına sunulmuştur.

İk. En. Rs.	M. M.	Kâ.
Giresun	Niğde	Afyon K.
İ. Sabuncu	Dr. R. F. Talay	H. Erkan
Afyon K.	Bursa	Edirne
İzzet Akosman	Fazıl Güleç	T. Göksel
Erzincan	Eskişehir	Gaziantep
S. Başotaç	E. Sazak	N. Pazarbaşı
Gümüşane	İçel	İstanbul
E. S. Tör	Dr. M. Berker	A. Daver
Kastamonu	Konya	Zonguldak
M. C. Bayar	A. H. Dikmen	H. Karabacal
Zonguldak		
M. Bozma		

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.

G. ve İ. Encümeni

Esas No. 1/338

Karar No. 7

9 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

472, 2395, 2731 sayılı kanunların tadili hakkında kanun lâyihasile bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19-III-940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 20 mart 1940 tarih ve 6/1213 sayılı tezkeresine bağlı kanun lâyihaları ile İktisad encümeninin mazbatasında gösterilen sebeblere göre tadilen kabul olunan kanun lâyihaları Encümenimize de havale buyurulmakla Maliye, Gümrük ve inhisarlar vekâleti alâkadar müdürlerinin huzuruna müzakere ve tedkik olundu.

Bu lâyihalardan fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam yapılmasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair olan kanun lâyihası İktisad encümeninin tadili ve hile kabul edilmiş ve yalnız 8 nci mad-

deye bağlı cedvelde şu sebeblere binaen tadil ve tashihler yapılmıştır.

Eşyanın fasıllarını gösterir başlıklardan bazıları tarifede yazılı olduğu şekilde gösterilmemiş bulunmakla tatbikatta anlaşılabilirliğe mahal bırakmamak için bunlar tarifede yazılı olduğu şekilde tashih olunmuştur.

Bazı eşya tarifede aynı resim haddine tâbi ve aynı mahiyette oldukları halde bağlı cedvelde birbirlerinden çok farklı resim gösterilmiş oldukları gibi yine aynı vasıfta olan bir kısım ise hiç resme tâbi tutulmamıştır ve bazı eşyadan da gümrük resminden fazla istihlâk vergisi alınması teklif edilmiştir. Bu haller tatbikatta eshanın resim haddi aynı olan veyahud resim haddi müsavi veya yüksek olduğu halde istihlâk vergisi az olan tarife numaralarına kaçmalarına sebep olacağı ve bu yüzden Hazine zararlarına uğrayacağı

gibi işin ekisperler heyetine intikali de mevcut tathik şeklini karıştıracığından aynı mahiyette ve aynı resme tâbi eşya için bir birinden çok farklı istihlâk vergisi alınması ve bazı eşyanın gümrük resminden fazla istihlâk resmine tâbi bulunması gibi haller muvafık olmayacağından aşağıdaki şekillerde tadilât yapılmıştır.

1 - İpek ipliklerinden ibaresinin (ipek ve ipliklerinden) yazılması,

2 - 137 nci tarife numarasında yazılı dantellerden tüller gibi (500) kuruş alınması,

3 - Plâstik maddeler başlığının (terkib yolile elde edilen plâstik maddeler ve bunların mamulâtı şeklinde tashihi (281) (B) nin (281) (A) gibi (30) kuruş istihlâk vergisine tâbi tutulması,

4 - (285) numaradan alınan istihlâk vergisinin (2) kuruşa indirilmesi,

5 - (334) numaradan alınan istihlâk vergisinin (10) kuruşa tenzili.

(363) B pozisyonunda yirmi kuruş istihlâk vergisi alınması lâzımgelen eşya meyanına konulması (326) numarasının (20) kuruş istihlâke tâbi eşya arasına ilâvesi,

6 - (455) numaranın B pozisyonundan da A gibi (50) kuruş alınması,

7 - Kesme cam eşyaya aid (512) numaradan da diğer kesmeler gibi (50) kuruş alınması,

30 neu maddenin C fıkrasına İktisad encümenince ilâve edilen satır arasındaki saman kelimesinden sonra unutulduğu anlaşılan (kepek) kelimesinin konulması muvafık görülmüş diğer maddeler de aynen kabul edilerek (472, 2395 ve 2731) sayılı kanunlarda yapılan tadilâtı muhtevi lâyihanın müzakeresine geçilmiştir.

Hükümetin mucib sebepleri ve İktisad encümeninin mazbatasile verilen izahat lâyihanın istihdaf ettiği tadilâtm lüzumunu teyid etmiş olduğundan encümenimizce de muvafık görülmüş ve İktisad encümeninin değiştirdiği ve aynen tasvib ettiği şekiller de kabul edilmiştir. Yalnız 13 neu maddeyi tamamen tadil eden ve yerine kaim olan 6 nci maddede on üçüncü maddenin (A) bendinde (Türkiyede çalışan ecnebi şube veya teşekküllerin ana merkezi zararını kapatmak üzere kârlarından hisse ayırmaları ve bunların umumî masraf arasında göstermeleri kabul olunmaz) ibaresinde değişiklik olmadığı halde sehven 6 nci maddeye alınmadığı anlaşıldığından (merkezlerine faiz veya komisyon vermeleri cümlesinden sonra veyahud ana merkezleri zararını kapatmak üzere kârlarından hisse ayırmaları ve bunları umumî masrafları arasında göstermeleri kabul olunmaz) fıkrasının ilâvesi münasib görülmüştür.

Havalesi mucibince Adliye encümenine ve rilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

G. ve İn. En Rs.	M. M.	Kâtib
Çorum	Erzurum	Diyarbakır
<i>İ. Eker</i>		<i>C. Çubukçu</i>
Çanakkale	Çorum	Çorum
<i>Atıf Kamçıl</i>	<i>S. Köstekçioğlu</i>	<i>Ş. Baran</i>
Denizli	Kocaeli	Konya
<i>F. A. Akça</i>	<i>Ali Dikmen</i>	<i>İ. Erdal</i>
Mardin	Seyhan	Sinob
<i>S. Düzgören</i>	<i>Şemsa İşcen</i>	<i>H. Orucoğlu</i>
Trabzon		Yozgad
<i>D. Eyiboğlu</i>		<i>Ekrem Pekel</i>

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Esas No. 1/338

Karar No. 40

26 - IV - 1940

Yüksek Reisliğe

472, 2395, 2731 sayılı kanunların tadili ve bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınması hakkında Maliye vekâleti tarafından hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 19 - III - 1940 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırı-

lan kanun lâyihalarının Encümenimize de havale ve tevdi buyurulması üzerine ihtiva etmekte olduğu hükümler Maliye vekâleti Varidat umum müdürünün huzurile tedkik ve mütalea olundu:

2395 sayılı kazanç vergisi kanununun 3 neu maddesinin 19 neu fıkrasının tadiline dair tek-

lif de Türkiyede resmî bir vazifeye memur edilen ve istihkakı kendisini istihdam eden teşekkül bütçesinden ödenen ecnebi Devlet vilâyet ve belediye memur ve müstahdemlerine Devletler arasında cari taammüllere göre bahşedilen muafiyetlere dair olan tadil siyasî bir vazife ile izam edilmemiş ve diplomatik imtiyazlardan istifade etmiyen yabancı Devletlerin vilâyet ve belediye memurları umumiyetle kabul edilen hukuku düvel esaslarına göre böyle bir muafiyette istifade edememekte oldukları nazara alınarak «Devletler arasında cari taammüllere ve hukuku düvel kaidelerine göre» ibaresinin bu son sayılı memurlarla olan irtibatını kesmek zarurî görülmüş ve mezkûr fıkranın birinci bendi Devletler arasında carî hukuku düvel kaideleri dahilinde sefirler, mümessiller ve konsoloslar ile maiyetlerinde çalışan memur ve müstahdemler şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrada yazılı memur ve müstahdemlerin istihkakları kelimesi yerine maaş ve ücretleri kelimeleri ikame edilmiştir.

Aynı kanunun dördüncü maddesinin (I) numaralı bendinin «D» fıkrası Hükûmet tarafından: «Hususî ve adi şirketlerde mükellef, şirketi idare eden şahıstır. Şirketi idare eden şahıslar müteaddid olduğu takdirde şirket muamelâtından dolayı tarholunacak verginin tamamından bunların her biri müteselsilen mesuldür» suretinde teklif edilmiş ise de İktisad encümeni tarafından yapılan ve Gümrük ve inhisarlar encümenince aynen kabul edilen ilâvede şirketi şirketlerden biri idare ettiği ve fakat bunun hakkında yapılacak takibat kısmen veya tamamen semeresiz kaldığı takdirde diğer şirket veya şirketlerin vergiden müteselsilen mesul tutulacağı hususu da ilâve edilmiştir. Böyle bir mesuliyetin tatbikatta tevliid edeceği büyük mahzurları nazara alan encümenimiz ikinci maddenin Hükûmet tarafından tesbit edilen şekilde kabulüne ekseriyetle karar vermiştir.

2395 sayılı kanunun 12 nci maddesinde yapılan tadilde bilâncoların tanziminde mevcudat ve matlubat kısmında gösterilmesi lâzım gelen hususlar meyanına şirketlere aid bilûmun gayrimenkullerin idhal edilmesi keyfiyetinin kâr ve zararın tesbitinde hakikî vaziyeti ve ifade edemeyeceği düşünülerek zikri geçen madde (A) fıkrasındaki bu hüküm çıkarılmak suretile ve iki muhalif reye karşı ekseriyetle kabul edilmiştir. Aynı kanunun 17 nci maddesine ilâve

edilen fıkrada mevcut «şubelerine» kelimesinin bir zuhul neticesinde yazıldığı anlaşılarak madde, şubelerine kelimesi yerine «başkalarına» kelimesinin ikamesi suretile tashih olunmuştur. Yine aynı kanunun 19 ncu maddesine yapılan ilâvede meslekî teşekküller veya belediyeler tarafından bu maddeye bağlı cedvelde yazılı sınıflardan her hangi birinin nazarı dikkate alınmaması halinde varidat dairesi namına yapılacak itirazlar üzerine itiraz komisyonlarınca bunların tefrik hakkındaki kararlarına ittibae etmiyen teşekküllere aid serbest meslek mensublarının yeni baştan sınıflara ayrılacağına dair olan hüküm tadilde istihdaf edilen maksad ve gayenin haricine çıkmış olduğu görülerek madde «meslekî teşekküller veya belediyelere nazara alınmayan sınıfların doldurulması hakkında yapılan tebliğe ademi riayet halinde itiraz komisyonlarınca yapılacak tedkikata göre aşağı sınıflardan ehil olanların boş bırakılan sınıflara idhal olunmasını teğmin edecek şekilde kaleme alınmıştır.

2395 sayılı kazanç vergisi kanununun 19 ncu maddesinde yazılı serbest meslek erbabına aid kazanç vergisine yapılan yüzde 50 mikdarındaki zam ahvali fevkalâde dolayısıyla esasen kazançları azalmış olan bu meslek mensublarına ağır bir külfet tahmil edeceğinden bahsile bu vergiye aid kısmın tamamen ilgası veya yüzde 25 nisbetine indirilmesi hususunda yuku bulan teklif encümen ekseriyetinin tasvibine ktiran etmediğinden zikri geçen maddenin teklif veçhile kabulüne ekseriyetle karar verilmiştir.

Havalesi veçhile Maliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Ad. E. Reisi	M. M.	Kâtib
Çorum	Zonguldak	Konya
Münir Çağır	Ş. Devrin	G. Gültekin
Balıkesir	Bingöl	Bursa
O. Niyazi Bureu	Peridun Fikri	Atif Akgüç
Erzincan	Gazianteb	Hatay
A. Fırat	Ö. A. Aksoy	Hamdi Selçuk
Hatay	Kastamonu	Kayseri
M. Tecirli	Abidin Binkaya	R. Özsoy
Mardin		Rize
H. Menemencioglu		Fuad Sirmen
Rize		Sinob
Dr. Saim Ali Dilemre		C. Atay
Tokad		Trabzon
Sıtkı Ataç		F. A. Barutçu

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maliye encümeni
Esas No. 1/338
Karar No. 33

10 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair Maliye vekilliğince hazırlanan ve 20 mart 1940 tarihli ve 1213 sayılı Başvekâlet tezkeresile Yüksek Meclisin tedkik ve tasvibine arz edilen kanun lâyihası bu husustaki Gümrük ve inhisarlar, Adliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte Maliye müsteşarı ile Varidat umum müdürü ve Maliye tedkik heyeti azasından Bay Zekinin hazır buldukları müteaddid celselerde müzakere edildi :

Gerek lâyihanın mucib sebebler mazbatasından gerek encümenimize verilen izahat ile diğer ihtisas encümenlerinin mütalealarından anlaşıldığına göre :

1939 - 1940 malî yılı zarfında, önlenmesi elimizde olmayan sebeplerle, gümrükler hasılatında ve idhal sırasında alınan vergi ve resimlerde bütçe müvazenesini bozacak mühim azalmalar kaydedilmiştir.

1940 bütçesine aid varidat tahminlerinde bir taraftan bu arzettiğimiz azalmayı hesaba katmak, diğer taraftan dünyanın bu günkü şartları içinde millî hayat ve emniyet için ifası zarurî hizmetleri kendi vasıta ve menbalarile karşılamak mecburiyetinde olan Maliyemiz, başka memleketlerde olduğu gibi, mükelleften yeni fedakârlık istemek ve mükellefiyet dışında kalmış bazı yurtdaşların da yardımına müracaat eylemek ihtiyacını duymuştur.

Kanun lâyihası mevcud vergi mevzuatımızda tesbit edilmiş vergi hadlerini değiştiren bir tadil lâyihası şeklinde olmayıp tatbiki fevkalâde ahvalin devamile meşrut munzam resimler ve bazı yeni mükellefiyetler ihdas eden müstakil bir vergi kanunu projesidir.

Encümenimiz 1940 bütçesinin masraf kısımlarında icrası mümkün bütün tasarrufların derpiş edilmiş bulunduğu ve sarfınazar edilmesi veya tehiri imkânsız daimî mahiyette hizmetleri karşılamak mevzuubahs olduğuna dair verilen izahat ve teğminatı kaydetmiş ve bütçe tevazünü için

munzam resimlere ve yeni vergilere baş vurulmasını bu bakımdan tabii bulmakla beraber fevkalâde şartların normal varidat membalarımız üzerindeki inikâs ve tesirini karşılamak için alınması zarurî görülen bir tedbir olarak bu mükellefiyetlerin tatbikının fevkalâde vaziyetin devamı ile kayıtlandırılmış/olmasını tasvib etmiştir.

Encümenimiz yeni zam ve teklifleri Hazineye teğmin edeceği hâsılat ve mükellefin istitaat ve takatı bakımından ayrı ayrı tedkik etmiş ve bunların malî ve iktisadî bünyemizde yapabileceği inikâslar üzerinde bilhassa durmuştur:

— Kazanç vergisine aid olarak ticaret, sanayi ve serbest meslek erbabına teveih edilen zamlar esas itibarile bu sahada çalışanların dün olan vergi hadlerini artırımağa matuf zarurî tekliflerdendir. Hava kuvvetlerine yardım vergisine yapılan bir misli zamlar hizmet erbabının yüzde iki olan bu vergi nisbeti de yüzde dörde çıkarılmış oluyor.

Teşviki sanyî muafiyetlerinden istifade edenlerin kazanç muafiyetleri devam edecek ve ancak buna tekabül eden bir müdafaa vergisine tâbi tutulmaları lâzım gelecektir ki bu bahsi geçen müesseselerin, yine benzerleri muvacehesinde, yeni munzam kazanç vergileri nisbetinde bir muafiyete mazhar olmaları demektir.

— İstihlâk vergilerine ve nakliyat resmine yapılacak zamlara gelince: bunların mümkün olduğu kadar fakir halka dokunmayacak ve müşkülâtsiz ödenebilecek mevzuları teveih edildiği beyan olunmakta ise de encümenimiz bu sahadaki zam ve tekliflerin umumî bir hayat pahalılığı ve fiyat tereffüü neticesi istihlâk hacmini daraltmak gibi mahzurlarına celbi dikkat etmeği vazife bilmıştır. Binaenaleyh vergilerde, fiat ve tarifelerde zaman zaman yapılmış tenzillerin istihlâk ve iş hacimlerini arttırmak suretile malî ve iktisadî sahada verdiği hayırlı semereleri çok iyi bilen Hükümetimizin yeni zamların gayri müsaid neticelerini şimdiden takdir ettiğine ve beklenen hasılatın tamamen tahakkuku gibi

geçim seviyesi müsaid olmayanların maruz kalacağı müşkülâtı da göz önünde tutarak sarfedilen malî cihetleri para ve ticaret poletikalarile beslemek ve millî korunma kanunu ile haiz bulunduğuşalâhiyetlerden bu maksadla istifade etmek isteyeceğine kaniiz.

Munzam resimlerin Hazineye teğmin edeceği yeni varidat bize verilen izahata nazaran 28 milyon lira tahmin olunmaktadır. Bunun dört buçuk milyonu kazanç, altı milyonu hava kuvvetlerine yardım ve on altı buçuk milyonu da vasıtalı vergilere yapılan zamlardan bekleniyor. İstihlâkin azalması ihtimaline karşı bu tahminlerde % 10 nisbetinde bir ihtiyat payı gözetilmiştir.

Encümenimiz yukarıda arzedilen fevkalâde şartların bize tahmil ettiği bir zaruret olarak ve amme hizmetlerinin 1940 yılında da ârızasız cereyanı için kanun lâyihasını heyeti umumiyesile kabule karar vermiştir.

Maddelerin müzakeresinde :

Birinci maddeye İktisad encümeni tarafından yapılan ilâve esas itibarile muvafık görülmekle beraber bu kanun ile millî korunma kanunu arasında tesis edilecek irtibatın bütçe vaziyetini haleldar etmemesi için bu fıkra ufak bir tadil ile

kanun lâyihasının 17 nci maddesile birleştirilmiştir.

Sekizinci maddeye bağılı cedvel ile 10 neu maddede Gümrük ve inhisarlar encümeninin, muvakkat ikinci madde İktisad encümeninin teklifleri dairesinde kabul edilmiştir.

Muvakkat beşinci madde hükmü ile birleştirilen muvakkat 8 nci madde tayyedilmiştir.

Muvakkat altıncı madde olarak kabul edilen Hükümetin muvakkat yedinci maddesine 1 - V - 1940 tarihinden bu kanunun neşri tarihine kadar idhal edilecek şekerlerden munzam istihlâk vergisi alınacağına dair bir fıkra ilâvesi Hükümetin teklifi üzerine ilâve edilmiştir.

Diğer maddeler Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Havalesi uyarınca Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reislîğe sunulmuştur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
İstanbul	Rize	Malatya
A. Bayındır	K. Kamû	N. Baydar
Afyon K.	Diyarbakır	Gazianteh
H. Çerçel	Z. Tiğrel	A. Aksu
İzmir	İzmir	Kırşehir
K. Dursun	R. Mimaroglu	M. Seyfeli
Malatya	Manisa	İ. Özkan
M. N. Zabcı	F. Kurdoğlu	Tokad
		C. Kovalı

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 75

Esas No. 1/338

14 - V - 1940

Yüksek Reislîğe

Başvekâletin 20 - III - 1940 tarih ve 6/1213 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulan kanun lâyhalarından bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanun lâyihası İktisad, Gümrük ve inhisarlar, Adliye ve Maliye encümenlerinin mazbatalarile birlikte Encümenimize tevdi edilmekle Maliye vekâleti Varidat umum müdürü hazır olduğuş halde tedkik ve müzakere olundu.

Avrupa harbinin tevliid ettiği buhranın malî ve iktisadî vaziyetler üzerindeki tesirleri dolayısıyla 1940 malî yılı bütçesinin tevzini için bazı

vergi ve resimlere zam yapılması ve bazı mevaddın da vergi mevzuuna idhaline mecburiyet hâsıl olduğundan bu sebeble fevkalâde vaziyetin devamı müddetince tatbik edilmek üzere kazanç, hava kuvvetlerine yardım, sigorta şirketleriyle banka ve bankerlerden alınmakta olan muamele vergilerine zam yapılması ve memleket içinde istihsal veya yabancı memleketlerden idhal olunan şekerlerden munzam vergi alınması ve gümrük idhalât tarifesinin 695 nci numarasının (B) pozisyonuna dahil maddelerden munzam istihlâk vergisi istifası ve istihlâk vergisine tâbi olan

kahve, çay, kauçuk, deri, pamuk ve yün ipliği ve pamuk ve yün mensücatı ile bunlardan mamul hazır eşyadan alınmakta olan vergilere ve nakliyat ve damga resmine ve tütün ve içkilerden alınmakta olan müdafaa resmine zam icrası, kibrit ve çakmaktan ve teşviki sanayi kanunu mucibince kazanç vergisinden muaf bulunan sınaî müesseselerle buralarda çalışan işçilerden Millî Müdafaa vergisi alınması hükmünü muhtevi bulunan kanun lâyihası, dünya vaziyetinin fevkalâdeliği icabı olarak ihtiyarı zarurî bir tedbir mahiyetinde telâkki deldiği mucib sebebler lâyihasile verilen şifahî izahlardan da anlaşılma- la bu mülâhaza ile hazırlanmış olan lâyihanın diğer encümenlerin mütaleaları veçhile esas itibarile kabulüne encümenimizce de karar verilmiştir.

Encümen müzakeresi, lâyihayı en son tedkik eden Maliye encümeninin tanzim ettiği metin üzerinde cereyan etmiştir.

Birinci madde, Maliye encümeninin kabul ettiği gibi Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiş ve İktisad encümeninin maddeye ilâve ettiği soufıkranın istihdaf ettiği maksad 17 nei maddenin Maliye encümeni tarafından yazılış şekline göre teğmin edilmiş olduğundan encümenimiz de bunu muvafık bulmuştur.

İkinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu ve on birinci maddeler Hükûmetin teklifi gibi ve 10 neu madde de Gümrük ve inhisarlar encümeninin kabul ettiği üzere aynen encümenimizce de tasvib edilmiş ve 8 nei maddeye merbut cedvel Gümrük ve inhisarlar encümeninin teklifi veçhile kabul olunmuştur.

12 nei maddedeki inhisar mevaddı üzerine yapılan müdafaa vergisi zamlarından bu maddenin (B) bendindeki rakı, kanyak, konyak ve likörlerin vergisine şişe haemi 25 santilitre olanlardan şişe başına altı ve fazla olanlardan da şişe başına 10 kuruş alınması tensib edilmiştir. Encümenimizin yaptığı bu değişiklikte bilhassa rakı istihlâkinde sıhhi mülâhaza da âmil olmuştur.

Lâyihanın 13 nü maddesinde 50 çöp olarak kibrit kutularının beherinden alınacak 10 para millî müdafaa vergisinin 50 çöpten noksan veya fazla kibrit kutuları satışa çıkarıldığı takdirde vergi miktarının beher 50 çöp ve küsuru için 10 para üzerinden hesap edilmesi hakkında maddenin ikinci fıkrası yeniden kaleme alın-

mıştır. 50 çöpten noksan olarak çıkarılacak kibrit kutuları taşımada kolaylık için lüks mahiyetinde olacağından millî müdafaa vergisinin yine on para olarak alınması ihtiyacı tazyik eder vaziyette görülmemiş ve elli çöpten fazla kibrit satışa çıkarıldığı takdirde elliden fazlakı küsurat için de on paradan aşağı bir kesir hesabı gibi müşküle mahal vermemek için vergi miktarında Hükûmet teklifinde yazılı olduğu gibi beş para tenzili encümen muvafık bulmamıştır.

14 nü madde Hükûmet teklifi gibi aynen kabul edilmiştir.

Bu lâyiha ile yapılan zamların, zammın taallük ettiği vergiye aid fasıllara ve sınaî müesseselerden alınacak Müdafaa vergisinin dahi kazanç vergisi faslına irad kaydını teğmin için Hükûmetin teklif ettiği 15 nei maddeye bir fıkra ilâve edilmiştir.

Kanunun tatbik mevkiine geçtikten sonra yeniden vergiye tâbi tutulan veya zam yapılan mevcut mevad için yapılacak muameleler hakkında tacirlerle fabrika, depo ve saire sahibleriyle komisyoncuların bu kanunla mükellef tutuldukları vergilerin ifasında ve Hükûmetin de mevcut mevad üzerinden bu vergileri istifada müşküllere uğramaları için neşrinden itibaren meriyeti teklif edilen bu lâyihanın neşrini müteakib 48 saat içinde mükelleflerin beyanname vermeleri esası konmuş ise de neşir keyfiyetinin Hükûmet merkezinde Resmî gazeteye dercedilmesiyle yapıldığı nazara alınca vergi ve zamların mahiyetleri itibarile de beyanname itası için uzun bir müddet kabulü caiz bulunmadığından ve Resmî ceridede intişar ile memleketin her köşesinde bütün mündericatile alâkalıların kanuna muttali olmaları da kabil olamayacağı mülâhaza edilerek kanunun neşrini müteakib maliye daireleri tarafından mahallerinde yevmî gazetelerle ve yevmî gazete çıkmayan yerlerde oralarda mutad olan vasıtalarla ilân edilmesini ve bu ilânın yapıldığının ertesi gününden itibaren 48 saat içinde beyanname verilmesi hakkında Encümenimizce muvakkat birinci maddeye bir hüküm konduğu gibi kanunun neşri tarihinde elinde yüz kilodan fazla kahve ve çay ve on tenekeden fazla benzin mevcudları bulunan perakendecilerin dahi beyannameye tâbi tutulmaları kanunun vazettiği mükellefiyetin esas ve ruhuna uygun görüldüğünden bunu teğmin eder şekilde de bir kayıd ilâve edilmiştir.

Muvakkat ikinci ve üçüncü maddeler Hükû-

metin teklifi gibi aynen kabul edilmiştir.

Maliye encümeninin tanzim ettiği muvakkat beşinci madde dördüncü madde olarak kabul edilmiş ve muvakkat beşinci madde Encümenimizce yeniden kabul olunmuştur.

Bu maddede kanunun meriyete girdiği tarihten evvel tahakkuk ettirilip de henüz tediye edilmeyen istihkakların zamma tâbi olmayacağı sarıh olarak gösterilmiştir.

Memlekêtin dahilinde istihsal edilen veya yabancı memleketlerden idhal edilen şekerlerden carî sene martı içinde İktisad vekâletince fiat tesbiti hakkındaki salâhiyete istinaden şeker fiyatlarına yapılan 10 kuruş zamlardan bu kanunun neşrine kadar Türkiye şeker fabrikaları Türk anonim şirketinin aldığı paralardan 1939 kampanya devresinde pancar zürrama fiat tezyidi sebebiyle verdiği farklardan dolayı şirketin zararının karşılığı ve bu sene içinde zürraa verilecek 50 para için bir fon olmak üzere şirket elinde kalması İktisad vekilinin verdiği izahata göre muvafık görülmeyle bu sene mayıs iptidasından itibaren fiat farkı olup şirkette bulunan paranın defaten Hazineye verilmesi hakkındaki muvakkat altıncı madde Hükümetle hâsıl olan mutabakat üzerine lâyihadan çıkarılmıştır.

Müteahhidlerden başka mükelleflerin kazanç vergilerine yapılan zamlarla teşviki sanayi kanunundan istifade edenlerden alınacak olan Millî Müdafaa vergilerinin 1 haziran 1940 ve diğer zam ve vergilerin de kanunun neşri tarihinden meri olacağına dair 16 nci maddeye şeker ve banka ve sigorta muamele vergilerine aid hükümlerini de 6 nci muvakkat maddenin tayyi dolayısıyla bunların da kanunun neşri tarihinden meri olması tensib edilerek bu cihet maddeye

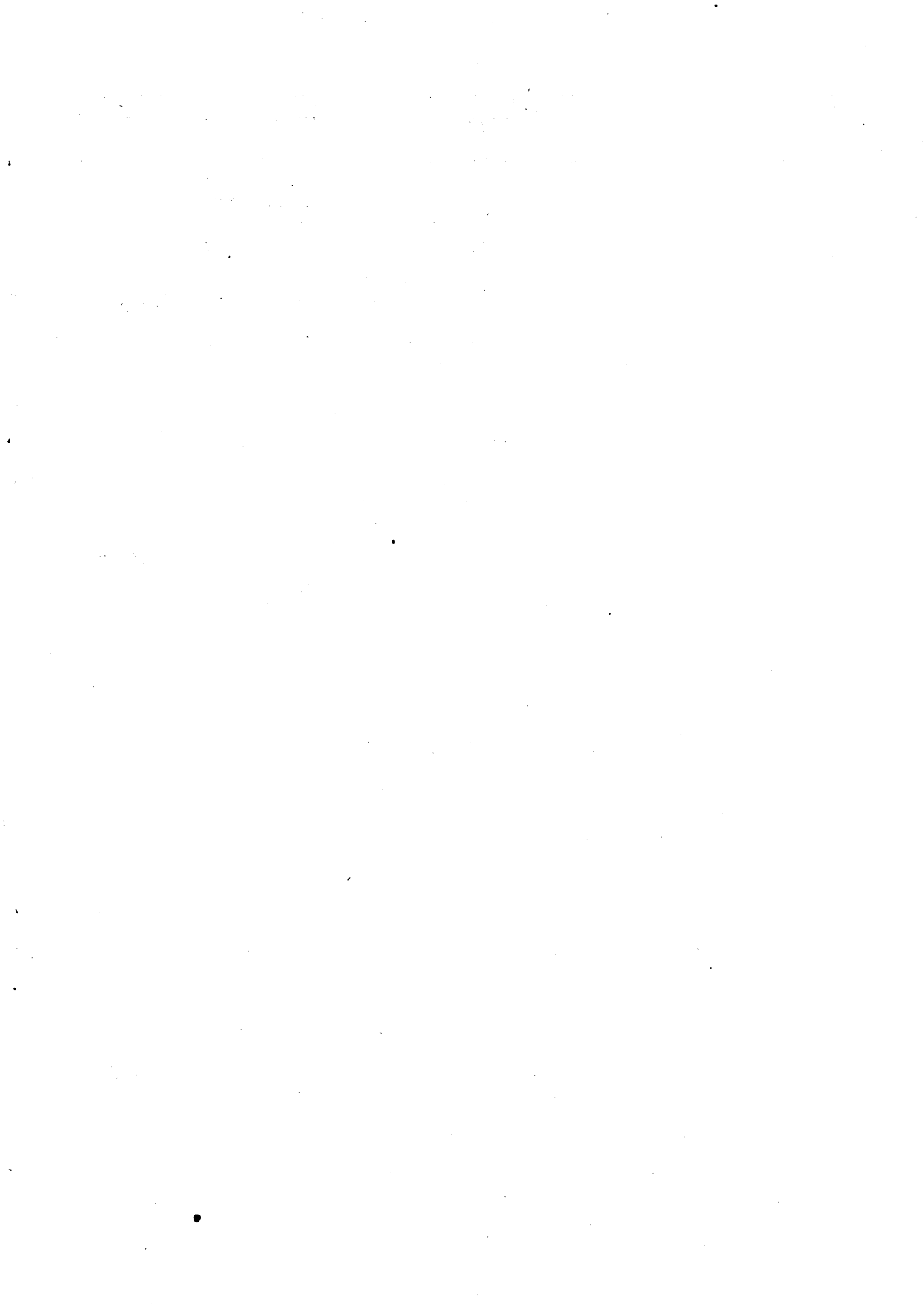
ilâve olunmuştur.

Maliye encümeni tarafından tanzim edilen 17 nci madde encümenimizce de kabul olunmuştur.

Kanun hükümlerini ieraya bu kanunun ilgilendirdiği Millî koruma vesair kanunlar dolayısıyla İera Vekilleri Heyetinin memur olması lâzım geldiğinden lâyihanın 18 nci son maddesi bu suretle değiştirilmiştir.

Lâyiha Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	R. V.	M. M.
Kırklareli	Kastamonu	Kocaeli
<i>B. Denker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>Salâh Yarğın</i>
Kâtib		
İstanbul	Bolu	Diyarbakır
<i>F. Öymen</i>	<i>Dr. Zihni Ülgen</i>	<i>R. Bekit</i>
Elâzığ	Giresun	Isparta
<i>M. F. Altay</i>	<i>M. Akkaya</i>	<i>M. Ünsal</i>
Isparta	Kayseri	Kayseri
<i>R. Ünlü</i>	<i>F. Baysal</i>	<i>S. Serim</i>
Kayseri	Kütahya	Maraş
<i>S. Hayri Ürgüblü</i>	<i>A. Tiridoğlu</i>	<i>M. Bozdoğan</i>
Malatya	Muğla	Muş
<i>M. Öker</i>	<i>H. Kitabçı</i>	<i>Ş. Ataman</i>
Seyhan	Seyhan	Sivas
<i>N. Eldeniz</i>	<i>D. Arıkoğlu</i>	<i>Remzi Çiner</i>
Trabzon	Yozgad	Yozgad
<i>Sırrı Day</i>	<i>A. Sungur</i>	<i>S. İçöz</i>
	Bursa	
	10 neu maddenin (C) fıkrasında tütünüle ispirotolu içkilerin nakliyat resminden muaf tutulmasını muvafık bulmuyorum.	
	<i>N. Ayas</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanun lâ-yihası

MADDE 1 — Fevkalâde vaziyetin devamı müddetince tatbik edilmek üzere aşağıdaki maddelerde yazılı vergi ve resimlere zam icra edilmiş ve bazı maddeler mükellefiyet mevzuuna alınmıştır.

MADDE 2 — 2395 sayılı kazanç vergisi kanunile ek ve tadilleri mucibince kazanç (asgarî mükellefiyet dahil) vergisine tâbi mükelleflerden :

A) 2395 sayılı kanunun altıncı ve yedinci maddelerinde sayılanlarla kırk yedinci maddesi mucibince beyanname vermediği tercih edenlerin, sekizinci maddesinin 1, 2 ve 4 ncü fıkralarında yazılı istisnâî usule tâbi bulunanların, 19 ncü maddesinde yazılı serbest meslek erbabının kazanç vergilerine (asgarî mükellefiyet ve serbest meslek erbabının maktu vergileri dahil) yüzde elli,

B) Aynı kanunun 17 nci maddesi mucibince gayrisafi irad üzerinden vergiye tâbi iş ve teşebbüsler erbabının kazanç vergilerine yüzde yirmi beş,

C) Aynı kanunun otuz yedinci maddesinde yazılı mükelleflerin kazanç vergilerine yüzde on,

Zammolunmuştur. Bu mad-

İKTİSAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanun lâ-yihası

MADDE 1 — Fevkalâde vaziyetin devamı müddetince tatbik edilmek üzere aşağıdaki maddelerde yazılı vergi ve resimlere zam icra edilmiş ve bazı maddeler mükellefiyet mevzuuna alınmıştır.

3780 sayılı kanunun tatbikına lüzum kalmadığının Hükümetçe ilân edilmesi bu kanunda yazılı fevkalâde ahvalin hitamını ifade eder.

MADDE 2 — Hükümetin teklifi aynen

GÜMRÜK VE İNHİSARLAR ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanun lâ-yihası

MADDE 1 — İktisad encümeninin birinci maddesi aynen

MADDE 2 — Hükümetin teklifi aynen

**ADLİYE ENCÜMENİNİN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanun lâ-yihası

MADDE 1 — İktisad encümeninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Hükûmetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MALİYE ENCÜMENİNİN
DEĞİŞTİRİŞİ**

MADDE 1 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen

**BÜTÇE ENCÜMENİNİN DE-
ĞİŞTİRİŞİ**

Fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı vergi ve resimlere zam icrasına ve bazı maddelerin mükellefiyet mevzuuna alınmasına dair kanun lâ-yihası

MADDE 1 — Hükûmetin birinci maddesi aynen.

MADDE 2 — Hükûmetin ikinci maddesi aynen.

HM.

Ik. E.

G. İ. E.

de mucibince yapılan zamlar, 2416 sayılı kanun hükmüne göre tarholunan buhran vergisi matrahına idhal edilmez.

MADDE 3 — 2882 sayılı kanun mucibince almamakta olan hava kuvvetlerine yardım vergisine bir misil zammedilmiştir.

MADDE 4 — Sigorta şirketleriyle banka ve bankerlerden almamakta olan muamele vergisine bir misil zammolunmuştur.

MADDE 5 — Memleket içinde istihsal veya ecnebi memleketlerden idhal olunan şekerlerden kilo başına yedi kuruş munzam istihlâk vergisi almır. Bu vergi, dahilde istihsal olunan şekerlerden 1718 sayılı kanunun 6 ncı maddesi mucibince ve hariçten idhal olunan şekerlerden de gümrük resmile birlikte ve aynı usullere tevfi kan tahsil olunur.

Munzam istihlâk vergisi, dahilî istihlâk miktarına göre, 3101 sayılı kanunun birinci maddesinde yazılı tezyid veya tenzile tâbi değildir.

MADDE 6 — Gümrük idhâlât tarifesinin 695 nci numarasının B pozisyonuna dahil maddelerden kilo başına beş kuruş munzam istihlâk vergisi almır. Bu vergi gümrük resmile birlikte ve aynı usullere tevfi kan tahsil olunur.

MADDE 7 — 2731 sayılı kanun mucibince istihlâk vergisine tâbi maddelerden :

A) Kanunun birinci maddesinin 1 numaralı bendinde yazılı kahve ile 2 numaralı bendinde yazılı çaydan almamakta

MADDE 3 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 5 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 7 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 3 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 5 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 7 — Hükûmetin teklifi aynen

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MADDE 3 — Hükûmetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 3 — Hükûmetin üçüncü maddesi aynen.

MADDE 4 — Hükûmetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 4 — Hükûmetin dördüncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Hükûmetin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 5 — Memleket içinde istihsal veya yabancı memleketlerden idhal olunan şekerlerden kilo başına yedi kuruş munzam istihsal vergisi alınır. Bu vergi, dahilde istihsal olunan şekerlerden 1718 sayılı kanunun 6 ncı maddesi mucibince ve hariçten idhal olunan şekerlerden de gümrük resmile birlikte ve aynı usullere tevfikân tahsil olunur.

Munzam istihsal vergisi, dahilî istihsal miktarına göre, 3101 sayılı kanunun birinci maddesinde yazılı tezyid veya tenzile tâbi değildir.

MADDE 6 — Hükûmetin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 6 — Hükûmetin altıncı maddesi aynen.

MADDE 7 — Hükûmetin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 7 — 2731 sayılı kanun mucibince istihsal vergisine tâbi maddelerden :

A) Kanunun birinci maddesinin (1) numaralı bendinde yazılı kahve ile (2) numaralı bendinde yazılı çaydan alınmakta

olan vergilere kilo başına yirmişer kuruş,

B) Aynı maddenin 5, 8, 9 ve 10 numaralı bendlerinde yazılı kauçuk ve mamulâtile deri ve mamulâtından, pamuk ipliği, pamuk mensucat ve pamuktan yapılmış hazır eşyadan, yün ve kıl ipliği, yün ve kıl mensucat ve yünden ve kıldan yapılmış hazır eşyadan alınmakta olan vergilere yüde on,

Zammedilmiştir. 2731 numaralı kanunun birinci maddesinin 9 numaralı bendinin 11 işaretli paragrafının A fıkrasına giren pamuk mensucattan metre murabbamın sikleti yüz gramdan fazla olanlar ile 10 numaralı bendinin 11 işaretli paragrafının A ve B fıkralarına giren yün mensucat bu zamma tâbi değildir.

MADDE 8 — Bu kanuna bağlı cedvelde yazılı idhalât tarife numaralarına dahil maddelerden hizalarında yazılı miktarda istihlâk vergisi almır. Bu vergi 2731 sayılı kanunda yazılı hüküm ve usullere göre tarh ve tahsil olunur.

MADDE 9 — 472 sayılı kanunla alınmakta olan nakliyat resmi nisbetlerine aşağıdaki zamlar yapılmıştır:

A) Kanunun ikinci maddesinde yazılı vesaitte birinci mevki için % 5, ikinci mevki için % 2,5, üçüncü mevki için % 1,

B) Kanunun üçüncü maddesinde yazılı vesaitte bilûmum mevkiler için % 2,5,

MADDE 10 — Gerek Devlet, gerek şirket ve şahıslar tarafından işletilmekte olan umuma mahsus ve muayyen tarifeli veya

MADDE 8 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 9 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 10 — Gerek Devlet, gerek şirket ve şahıslar tarafından işletilmekte olan umuma mahsus ve muayyen tarifeli

MADDE 8 — Hükûmetin teklifi aynen (Merbut cedvel değiştirilmiştir).

MADDE 9 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 10 — Gerek Devlet, gerek şirket ve şahıslar tarafından işletilmekte olan umuma mahsus ve muayyen tarifeli

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MADDE 8 — Gümrük ve inhisarlar encümeninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Hükümetin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Gümrük ve inhisarlar encümeninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8 — Hükümetin teklifi aynen (Merbut cedvel Gümrük ve inhisarlar encümeninin teklifi veçhile)

MADDE 9 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 10 — Gümrük ve inhisarlar encümeninin teklifi aynen

olan vergilere kilo başına yirmişer kuruş,

B) Aynı maddenin (5, 8, 9 ve 10) numaralı bendlerinde yazılı kauçuk ve mamulâtile deri ve mamulâtından, pamuk ipliği, pamuk mensücat ve pamuktan yapılmış hazır eşyadan, yün ve kıl ipliği, yün ve kıl mensücat ve yünden ve kıldan yapılmış hazır eşyadan alınmakta olan vergilere yüzde on, zammedilmiştir.

2731 numaralı kanunun birinci maddesinin (9) numaralı bendinin II işaretli paragrafının (A) fıkrasına giren pamuk mensücatın metre murabasının sikleti yüz gramdan fazla olanlar ile (10) numaralı bendinin II işaretli paragrafının (A) ve (B) fıkralarına giren yün ve kıl mensücat bu zamma tâbi değildir.

MADDE 8 — Hükümetin sekizinci maddesi aynen (Merbut cedvel Gümrük ve inhisarlar encümeninin teklifi veçhile)

MADDE 9 — Hükümetin dokuzuncu maddesi aynen

MADDE 10 — Gümrük ve inhisarlar encümeninin onuncu maddesi aynen

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

mütehavvil ücretli tren ve vapurlarla Türkiye dahilinde veya Türk limanları arasında yapılan yolcu nakliyatı haricindeki her nevi nakliyat nakliye ücreti üzerinden yüzde beş resme tâbidir.

Bu resim 472, 1667 ve 2030 sayılı kanunlar hükümleri dairesinde tahsil olunur. Ancak bu resmin tahsilâtından % 5 aidat verilmez.

Aşağıda yazılı eşya nakliyatı resimden muaftr :

- A) Gümrükçe transit muamelesine tâbi tutulan eşya,
- B) Ecnebi memleketlere aktarmasız olarak gönderilen eşya,
- C) Buğday ve çavdar, buğday ve çavdar unları, ekmek, şeker, şeker pancarı, tuz, tütün, ispirtolu içkiler, fişek ve patlayıcı maddeler.

MADDE 11 — 1324 sayılı damga resmi kanunile ek ve tadilleri mucibince mezkûr kanunun 11 nci maddesinde yazılı tarifeye göre alınmakta olan maktu damga resimleri, mezkûr tarifinin 38, 40, 46, 47, 49, 52, 54, 58, 61, 62, 66, 68, 78 ve 90 nci numaralarında yazılı evrak ile 39 ncu numarasında münderiç ve sulh mahkemelelerinde istimal edilecek olan hususî vekâletnameler hariç olmak üzere yüzde elli nisbetinde arttırılmıştır. Aynı kanunun 33 ncü maddesinde yazılı evrakın resmi de bu zamma tâbidir.

Aynı kanunun üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı fasilalarında yazılı evraktan alm-

veya mütehavvil ücretli tren ve vapurlarla Türkiye dahilinde veya Türk limanları arasında yapılan yolcu nakliyatı haricindeki her nevi nakliyat, nakliye ücretleri üzerinden % 5 resme tâbidir.

Bu resim 472, 1667 ve 2030 sayılı kanunlar hükümleri dairesinde tahsil olunur. Ancak bu resim tahsilâtından % 5 aidat verilmez.

Aşağıda yazılı eşya nakliyatı resimden muaftr :

- A) Gümrükçe transit muamelesine tâbi tutulan eşya,
- B) Ecnebi memleketlere aktarmasız olarak gönderilen eşya,
- C) Buğday ve çavdar, buğday ve çavdar unları, ekmek, şeker, şeker pancarı, tuz, tütün, ispirtolu içkiler, fişek, patlayıcı maddeler, arpa, bulgur, mısır, ot, yulaf, saman ve canlı hayvan.

MADDE 11 — Hükûmetin teklifi aynen.

veya mütehavvil ücretli tren ve vapurlarla Türkiye dahilinde veya Türk limanları arasında yapılan yolcu nakliyatı haricindeki her nevi nakliyat nakliye ücretleri üzerinden yüzde beş resme tâbidir.

Bu resim 472, 1667 ve 2030 sayılı kanunlar hükümleri dairesinde tahsil olunur. Ancak bu resim tahsilâtından % 5 aidat verilmez.

Aşağıda yazılı eşya nakliyatı resimden muaftr :

- A) Gümrükçe transit muamelesine tâbi tutulan eşya,
- B) Ecnebi memleketlere aktarmasız olarak gönderilen eşya,
- C) Buğday ve çavdar, buğday ve çavdar unları, ekmek, şeker, şeker pancarı, tuz, tütün, ispirtolu içkiler, fişek, patlayıcı maddeler, arpa, bulgur, mısır, ot, yulaf, saman, kepek ve canlı hayvan.

MADDE 11 — Hükûmetin teklifi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

**MADDE 11 — Hükûmetin
11 nci maddesi aynen kabul
edilmiştir.**

**MADDE 11 — Hükûmetin
teklifi aynen**

**MADDE 11 — Hükûmetin on
birinci maddesi aynen**

Hü.

makta olan nisbî resimlere yüzde on zammedilmiştir.

MADDE 12 — Tütün ve içkilerden 2460 sayılı kanunla alınmakta olan müdafaa vergisine aşağıda yazılı miktarlarda zam yapılmıştır:

A) Tütün mamulâtının (enfiye ve tömbeki dahil) vergisine bir misil,

B) Rakı, konyak ve likörlerin vergisine; şişe hacmi 25 santilitreye kadar olanlarda şişe başına üç, 25 santilitre olanlarda şişe başına dört, 25 santilitreden fazla olanlarda şişe başına altı kuruş,

C) Şampanya ve viskinin vergisine, şişe başına elli kuruş,

D) Şarapların vergisine, litre başına iki kuruş,

E) Biranın vergisine fıçı ile satılanlarda litre başına sekiz ve şişe ile satılanlarda şişe başına dört kuruş.

MADDE 13 — 1722 sayılı kanuna bağlı mukavelenamede münderic standard neviden inhisar kibritlerinin vasatî elli çöpü muhtevi beher kutusundan on para ve çakmak taşlarının beher adedinden bir kuruş millî müdafaa vergisi almır.

Muhteviyatı vasatî elli çöpten noksan veya fazla kutular satışa çıkarıldığı takdirde kutu başına alacak on para vergi, her yirmi beş çöpe kadar olan fazla veya noksanlık için beş para arttırılır veya eksiltilir. Mukavelenamede derpiş olunan diğer neviden kibritler imal olduğu takdirde bunlardan alacak verginin nisbeti de yukarıki esaslar dairesinde tayin olunur.

Bu vergi satış fiyatına zam su-

İk. E.

MADDE 12 — Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 13 — Hükûmetin teklifi aynen.

G. İ. E.

MADDE 12 — Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 13 — Hükûmetin teklifi aynen.

Ad. E.

MADDE 12 — Hükümetin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13 — Hükümetin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

MADDE 12 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 13 — Hükümetin teklifi aynen

B. E.

MADDE 12 — Tütün ve içkilerden 2460 sayılı kanunla alınmakta olan Müdafaa vergisine aşağıda yazılı miktarlarda zam yapılmıştır :

A) Tütün mamulâtının (Enfiye ve tömbeki dahil) vergisine bir misil,

B) Rakı, konyak, konyak ve likörlerin vergisine; şişe hacmi 25 santilitre ve daha aşağı olanlarda şişe başına altı; 25 santilitreden fazla olanlarda şişe başına on kuruş,

C) Şampanya ve viskinin vergisine, şişe başına elli kuruş,

D) Şarapların vergisine, litre başına iki kuruş,

E) Biranın vergisine fıçı ile satılanlarda litre başına sekiz ve şişe ile satılanlarda şişe başına dört kuruş.

MADDE 13 — 1722 sayılı kanuna bağlı mukavelenamede münderiç standard nevinden inhisar kibritlerinin vasatı elli çöpü muhtevi beher kutusundan on para ve çakmak taşlarının beher adedinden bir kuruş Millî Müdafaa vergisi alınır.

Muhteviyatı vasatı elli çöpten noksan veya fazla kutular satışa çıkarıldığı takdirde kutu başına alınacak vergi miktarı beher elli çöp ve kusuru için on para olarak hesaplanır. Mukavelenamede derpiş olunan diğer nevinden kibritler imal olunduğu takdirde bunlardan alınacak verginin nisbeti de yukarıki esaslar dairesinde tayin olunur.

Bu vergi satış fiyatına zam su-

Hü.

retile inhisar işletme şirketi tarafından satış sırasında tahsil olunur. Bir aya aid tahsilât ertesi ayın on beşinci günü akşamına kadar şirket merkezinin bulunduğu mahal malsandığına teslim olunur. Vaktinde teslim olunmayan tahsilât % 10 zamlarla şirketten alınır.

MADDE 14 — 1055 numaralı teşviki sanayi kanunu mucibince kazanç vergisinden muaf bulunan smaî müesseselerle mezkûr kanunun 17 nci maddesinde sayılı işçiler fevkalâde mahiyette olmak üzere millî müdafaa vergisine tâbi tutulurlar.

Millî müdafaa vergisi mükelleflerinden 2395 numaralı kanun ile ek ve tadilleri hükümlerine nazaran dahil oldukları zümrelere göre mezkûr kanunda yazılı nisbet ve şerait dairesinde vergi ve ruhsat tezkeresi harcı alınır. Bu verginin tarh ve tahakkuk ve tahsili, kanuna riayetsizlik hallerinde tatbik olunacak muamele ve cezalar da aynı hükümlere tâbidir. İtiraz ve temyiz muameleleri 3692 numaralı kanun hükümleri dairesinde cereyan eder.

2729 numaralı kanun hükmü, millî müdafaa vergisi mükellefleri hakkında da tatbik olunur.

MADDE 15 — Bu kanun mucibince alınacak zamların tarh, tahakkuk ve tahsil muamelelerinde, kanuna riayetsizlik halinde tatbik olunacak cezalarla müruru zaman ve sair hususlarda, zammın taallûk ettiği vergilere aid kanunların hükümleri cari olur.

İk. E.

MADDE 14 — Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 15 — Hükûmetin teklifi aynen.

G. I. E.

MADDE 14 — Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 15 — Hükûmetin teklifi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

retile inhisar işletme şirketi tarafından satış sırasında tahsil olunur. Bir aya aid tahsilât er-tesi ayın on beşinci günü akşamma kadar şirket merkezinin bulunduğu mahal malsandığına teslim olunur. Vaktinde teslim olunmayan tahsilât % 10 zamlarla şirketten almır.

MADDE 14 — Hükûmetin on dördüncü maddesi aynen

MADDE 14 — Hükûmetin 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 15 — Hükûmetin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15 — Hükûmetin teklifi aynen

MADDE 15 — Bu kanun mucibince alınacak zamların tarh, tahakkuk ve tahsil muamelelerinde, kanuna riayetsizlik halinde tatbik olunacak cezalarla müruru zaman ve sair hususlarda, zammın taallûk ettiği vergilere aid kanunların hükümleri tatbik olunur.

Bu kanunla yapılan zamlar, varidat bütçesinde, zammın taallûk ettiği vergilere aid fasıl-

MUVAKKAT MADDE 1 —
Altıncı, yedinci ve sekizinci maddeler mucibince zamma tâbi tutulan veya yeniden mükellefiyete alınan maddeleri idhale salâhiyetli gümrük teşkilâtı olan yerlerde bu maddelerin ticaretile meşğul olan idhalâtçılarla bunları idhalâtçılardan veya memleket içindeki ticarî ve smâi müesseselerden mubayaa ederek satan toptancılar ve bu maddeleri memleket içinde imal eden smâi müesseseler kanunun neşri tarihinde ticarethane, mağaza, fabrika, imalâthane, ambar, depolarında, şube ve acentaları veya komisyoncuları nezdinde veya sair yerlerinde bulunan zamma veya vergiye tâbi maddelerin cins, mikdar ve sikketini ve buldukları yerleri gösterir bir beyannameyi, kanunun neşri tarihinden itibaren iki gün içinde bağılı oldukları varidat dairesine vermeğe mecburdurlar. Topdan veya perakende olarak mubayaa ettiği eşyayı umumiyet üzere, doğrudan doğruya müstehliklere satmayıp mutavassıtlara veya sınaî müesseselere topdan veya perakende satanlar bu maddenin tatbikinde topdancı sayılır. Bunların müstehlike de mal satması toptancı vasfını değiştirmez.

Altıncı, yedinci, sekizinci maddelerde münderiç eşya ve mevaddı memleket içinde imal eden smâi müesseseler 2731 sayılı kanun mucibince bu vergi ile mükellef bulunmasalar dahi yukarıki fıkraya göre be-

MUVAKKAT MADDE 1 —
— Hükümetin teklifi aynen.

MUVAKKAT MADDE 1 —
Hükümetin teklifi aynen.

Ad. E.

MUVAKKAT MADDE 1 —
Hükümetin birinci muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

Mal. E.

MUVAKKAT MADDE 1 —
Hükümetin teklifi aynen

B. E.

lara ve sınaî müesseselerden alınacak millî müdafaa vergisi de kazanç vergisi faslına irad kaydolunur.

MUVAKKAT MADDE 1 —
6, 7, 8, nci maddeler mucibince zamma tâbi tutulan veya yeniden mükellefiyete alman maddelerin ticaretle meşgul olan idhâlâtçılarla bunları idhâlâtçılardan veya memleket içindeki ticarî ve sınaî müesseselerden mubayaa ederek satan toptancılar ve bu maddeleri memleket içinde imal eden sınaî müesseseler, kanunun neşri tarihinde ticarethane, mağaza, fabrika, imalâthane, ambar ve depolarında, şube veya acentaları veya komisyoncuları nezdinde veya sair yerlerde bulunan zamma veya vergiye tâbi maddelerin cins, mikdar ve sikletini pamuk, yün ve kıl mensucatta ayrıca bir metre murabamın sikletini ve buldukları yerleri gösterir bir beyannameyi aşağıdaki fıkrada yazılı ilânın yapıldığını ertesi gününden itibaren kırk sekiz saat içinde bağlı oldukları varidat dairesine vermeğe mecburdurlar.

Kanunun neşri tarihinde yüz kilodan fazla kahve, çay ve on tenekeden fazla benzin mevcudları bulunan perakendeciler dahi yukarıki fıkrada yazılı şekilde mevcudlarını bildirir bir beyanname vermek mecburiyetindedirler.

Maliye daireleri, bu kanunun neşrini müteakib yukarıki fıkralarda yazılı beyannamelerin verilmesini mahallerindeki yevmî gazetelerle ve yevmî gazete çıkmayan yerlerde sair mutad vasıtalarla ilân ederler.

Mubayaa ettiği eşyayı umu-

Hü.

yanname vermeğe ve bu beyannameye, gerek iptidai maddede halinde, gerek mamul halde bulunan, gerekse hali imalde olan eşya ve mevaddın kâfesini idhale mecburdurlar. Bunlardan kanunun neşri tarihinde hali imalde bulunan maddeler, beyannamelere iptidai madde halindeki miktar ve sıklere göre dercolunur.

Bu madde mucibince verilecek beyannameler varidat dairelerince mükelleflerin defterleri ve ticari evrakile tatbik ve tedkik edilerek doğruluğu anlaşıldıktan sonra beyannamelerde yazılı mevad ve eşya üzerinden altıncı, yedinci ve sekizinci maddelerde yazılı zam ve vergiler tarholunur.

Müddeti içinde beyanname vermeyen veya mevcut eşyayı beyannamelerinde noksan gösterenler namma beyannamesi verilmeyen veya noksan gösterilen mevad ve eşyanın varidat dairelerince tesbit edilecek miktarları üzerinden tarholunacak vergilere beş kat zam yapılır.

Tarholunan vergilere ve ceza zamlarına karşı mükellefler 3692 sayılı kanun hükümleri dairesinde itiraz ve temyiz talebinde bulunabilirler. İtiraz komisyonu kararlarına karşı idare namma yapılacak temyiz talepleri de aynı hükümler dairesinde cereyan eder. Tahakkuk eden vergilerle zamları, tahakkuku takib eden aydan itibaren üç müsavi taksitte ve üç ayda tahsil olunur. Zamanında ödenmeyen taksitler % 10 zamlı ve tahsili emval kanununa tevfikân tahsil edilir.

Ad. E.

Mal E.

B. E.

miyet üzere ,doğrudan doğruya müstehliklere satmayıb mütevasıtlara veya sınaî müesseselere satanlar bu maddenin tatbikında toptancı sayılır. Bunların müstehlike de mal satması toptancı vasfını değiştirmez.

Altıncı, yedinci ve sekizinci maddelerde münderiç eşya ve mevaddı memleket içinde imal eden sınaî müesseseler 2731 sayılı kanun mucibince bu vergi ile mükellef bulunmasalar dahi yukarıki fıkraya göre beyanname vermeye ve bu beyannameye, gerek ibtidaî madde halinde, gerek mamul halde bulunan, gerekse hali imalde olan eşya ve mevaddın kâffesini idhale mecburdurlar. Bunlardan kanunun neşri tarihinde hali imalde bulunan maddeler, beyannamelere iptidaî madde halindeki mikdar ve siklete göre dercolunur.

Bu madde mucibince verilecek beyannameler varidat dairelerince mükelleflerin defterleri ve ticarî evrakile tatbik ve tedkik edilerek doğruluğu anlaşıldıktan sonra beyannamelerde yazılı mevad ve eşya üzerinden altıncı, yedinci ve sekizinci maddelerde yazılı zam ve vergiler tarholunur.

Müddeti içinde beyanname vermeyen veya mevcut eşyayı beyannamelerinde noksan gösterenler namına beyannamesi verilmeyen veya noksan gösterilen mevad ve eşya varidat dairelerince tesbit edilecek miktarları üzerinden tarh olunacak vergilere beş kat zam yapılır.

Tarholunan vergilere ve ceza zamlarına karşı mükellefler 3692 sayılı kanun hükümleri dairesinde itiraz ve temyiz ta-

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

MUVAKKAT MADDE 2 —

Hususî amiller ile tütün ve müs-kirat bayileri bu kanunun neş-ri tarihinde on ikinci madde mucibince vergileri arttırılmış o-lan mamulâtta ellerinde mev-cud olanların etiket fiyatlarına göre cins ve nevini bir beyan-name ile iki gün içinde, ruhsat tezkeresini aldıkları İnhisarlar idaresine bildirmeğe ve bildir-dikleri mamulâta bu kanunla yapılan zamları ödemeğe mecburdurlar. Bu beyannameler muhteviyatının doğru olup ol-madığı İnhisarlar idarelerince kontrol edilir.

Müddeti içinde beyanname vermeyen veya mevcudunu be-yannamede noksan gösterenler-den, beyannamesi verilmeyen veya noksan gösterilen ma-mulâtın İnhisar idarelerince tes-bit edilecek mikdarları üzerin-den hesaplanacak zamlar beş kat fazlasile ve tahsili emval ka-nununa göre tahsil edilir.

On ikinci madde mucibince yapılan zamlar, paket ve şişe-lere konulacak etiketler hazırla-nıncaya kadar, İnhisarlar ida-resince satış bedellerine ilâve-ten istifa olunur.

MUVAKKAT MADDE 2 —

Hususî âmiller ile tütün ve müs-kirat bayileri bu kanunun neşri tarihinde 12 nci madde mucibince vergileri arttırılmış olan muamelâtta ellerinde mevcut olanların etiket fiatle-rine göre cins ve nevini bir beyanname ile iki gün içinde ruhsat tezkeresini aldıkları İnhisarlar idaresine bildirmeğe ve bildirdikleri mamulâta bu kanunla yapılan zamları öde-meğe mecburdurlar.

Yukarıki fıkrada yazılı bayi-ler, beyannamelerinde aynı za-manda 13 ncü madde mucibin-ce millî müdafaa vergisine tâbi tutulan kibritlerle çakmak taş-larından kanunun neşri tari-hinde ellerinde bulunanların mikdarını da göstermeğe ve bu mikdar üzerinden tahakkuk eden millî müdafaa vergisini de ödemeğe mecburdurlar.

Beyannameler muhteviyatının doğru olup olmadığı inhisarlar idarelerince kontrol edilir.

Kibrit inhisarı işletme şirke-ti acentaları da, kanunun neş-ri tarihinde ellerinde bulunan kibritler ile çakmak taşlarının mikdarını bir beyanname ile ka-nunun neşri günü bulundukla-rı mahallin inhisar idarelerine bildirmeğe mecburdurlar. Bu

MUVAKKAT MADDE 2 —
İktisad encümeninin teklifi av-nen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 2 —
İktisad encümeninin ikinci muvakkat maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 2 —
İktisad encümeninin teklifi aynen

lebinde bulunabilirler. İtiraz komisyonu kararlarına karşı idare namma yapılacak temyiz talepleri de aynı hükümler dairesinde cereyan eder. Tahakkuk eden vergilerle zamları, tahakkuku takip eden aydan itibaren üç müsavi taksitte ve üç ayda tahsil olunur. Zamanında ödenmeyen taksitler % 10 zamlı ve tahsili emval kanununa tevfikân tahsil edilir.

MUVAKKAT MADDE 2 —
İktisad encümeninin muvakkat 2 nci maddesi aynen

beyannameler, inhisar idarelerince acentaların defterleri ve ticarî evrakile tatbik ve tedkik olunarak doğruluğu anlaşıldıktan sonra, 13 ncü maddede yazılı mikdarlar üzerinden vergi hesap olunur.

Hususi âmillerle tütün ve müskirat bayilerinden veya kibrit inhisarı işletme şirketi acentalarından beyanname vermeyen veya mevcudunu beyannameye noksan geçirenler namına beyannameyi verilmeyen veya noksan gösterilen maddelerin İnhisarlar idaresince tesbit olunacak mikdarları üzerinden hesaplanacak vergi veya zamlar beş kat fazlasile alınır.

Kibrit acentaları namına hesaplanacak vergi ve zamları üç ayda ve üç müsavi taksitte tahsil olunur. Zamanında ödenmeyen taksitler % 10 zamlı ve tahsili emval kanununa tevfi kan tahsil olunur.

12 nci madde mucibince yapılan zamlar paket ve şişelere konulacak etiketler hazırlanmaya kadar, İnhisarlar idaresince satış bedellerine ilâveten istifa edilir.

MUVAKKAT MADDE 3 —

Kibrit inhisarı işletme şirketi acentaları bu kanunun neşri tarihinde ellerinde bulunan kibritler ile çakmak taşlarının mikdarını bir beyanname ile kanunun neşri günü, buldukları mahal varidat dairesine bildirmeğe mecburdurlar. Bu beyannameler varidat dairelerince acentaların defterleri ve ticarî evrakile tatbik ve tedkik olunarak doğruluğu anlaşıldıktan sonra on üçüncü maddede ya-

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

zılı mikdarlar üzerinden vergisi hesap olunur.

Beyanname vermeyen veya mevcudunu beyannameye noksan geçirenler namma, beyanname verilmeven veya noksan gösterilen maddelerin varidat dairelerince tesbit olunacak mikdarları üzerinden hesaplanacak vergiye beş kat zam yapılır.

Bu madde mucibince hesaplanacak vergi ve zamlar üç ayda ve üç müsavi taksitte tahsil olunur. Zamanında ödenmeyen taksitler % 10 zamlı ve tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunur.

MUVAKKAT MADDE 4 —
2395 sayılı kanunun sekizinci maddesinin birinci fıkrasında yazılı müteahhidlerin bu kanunun neşri tarihinden evvel akdedilmiş olan teahhüdlerinden dolayı bu kanunun meriyetinden sonra yapılacak tediyeler ikinci maddede yazılı zamma tâbi değildir.

Tekemmülü mafevk merciin tasdikına bağı olan akidlerde, ihale muamelesi, kanunun neşrinden evvel tamamlanmış olduğu takdirde de bu yolda muamele yapılır.

MUVAKKAT MADDE 5 —
Bu kanunun ikinci maddesinde yazılı zamlar, 1939 takvim veya ticarî yılı muameleleri üzerinden tarholunan 1940 malî yılı vergilerine de şamildir. Bu kanunun neşri tarihine kadar 1940 malî yılı kazanç vergileri tarh ve tebliğ edilmiş olan mükelleflere, mezkûr malî yıl için tarhedilecek zamlar ayrıca tebligata, itiraz ve temyize tâbi değildir.

MUVAKKAT MADDE 3 —
Hükûmetin muvakkat 4 ncü maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 4 —
Hükûmetin muvakkat 5 nci maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 3 —
Hükûmetin muvakkat 4 ncü maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 4 —
Hükûmetin muvakkat 5 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 3 —
Hükûmetin muvakkat 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 3 —
Hükûmetin muvakkat dördüncü maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 3 —
Hükûmetin muvakkat 4 ncü maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 4 —
Hükûmetin muvakkat 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 4 —
Hükûmetin muvakkat beşinci maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 4 —
Maliye encümeninin muvakkat 5 nci maddesi aynen

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

MUVAKKAT MADDE 6 —

Bu kanunun meriyeti tarihinden evvelki zamana aid olup da mezkûr tarihten sonra ödenen maaş, ücret, yevmiye (seyahat ve ikamet yevmiyeleri dahil) mesken tazminatı ve muvakkat tazminatlar üçüncü maddede yazılı zamma tâbi değildir. Bunlar haricinde kalan istihkaklar kanunun meriyeti tarihinden evvele aid olsalar dahi mezkûr tarihten sonra ödendikleri takdirde üçüncü maddede yazılı zamma tâbi tutulurlar.

MUVAKKAT MADDE 5 —

Hükûmetin muvakkat 6 ncı maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 5 —

Hükûmetin muvakkat 6 ncı maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 7 —

Bu kanunun dördüncü ve beşinci maddelerinde yazılı zamlar, mayıs 1940 ayı içindeki satış ve muameleler üzerinden haziran 1940 ayında tarholunacak vergilere de şamildir.

MUVAKKAT MADDE 6 —

Hükûmetin muvakkat 7 ncı maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 6 —

Hükûmetin muvakkat 7 ncı maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE 8 —

Bu kanunun 14 ncü maddesi mucibince smâi müesseselerden alacak millî müdafaa vergisi 1939 takvim veya ticarî yılı muamelelerini havi kazanç beyannameleri üzerinden tarh-

MUVAKKAT MADDE 7 —

Hükûmetin muvakkat 8 ncı maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 7 —

Hükûmetin muvakkat 8 ncı maddesi aynen.

Ad. E.

MUVAKKAT MADDE 5 —
Hükümetin muvakkat 6 ncı maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 6 —
Hükümetin muvakkat 7 ncı maddesi aynen

MUVAKKAT MADDE 7 —
Hükümetin muvakkat 8 ncı maddesi aynen

Mal. E.

MUVAKKAT MADDE 5 —
1940 malî yılı için bu kanunun ikinci maddesinin A. ve B. fıkralarında yazılı zamlarla 14 ncü maddesinde yazılı sınaî müesseselerin Millî Müdafaa vergisine 1939 takvim veya ticarî yılı kazançları esas tutulur. Bu kanunun neşri tarihine kadar 1940 malî yılı kazanç vergileri tarh ve tebliğ edilmiş olan mükelleflere mezkûr malî yıl için tarhedilecek zamlar ayrıca tebliğata, itiraz ve temyize tâbi değildir.

Tevşiki sanayi muafiyetinin nihayet bulunduğu tarihten sonraki kazanç ve istihkaklardan 14 ncü maddede yazılı Millî Müdafaa vergisi alınmaz.

MUVAKKAT MADDE 6 —
Bu kanunun dördüncü ve beşinci maddelerinde yazılı zamlar, mayıs 1940 ayı içindeki satış ve muameleler üzerinden haziran 1940 ayında tarholunacak vergilere de şamildir.

Türkiye şeker fabrikaları Türk anonim şirketi tarafından 1 - V - 1940 tarihinden, bu kanunun neşri tarihine kadar ecnebi memleketlerden idhal edilmiş olan şekerlerden, bu şekerler kanunun neşri tarihine kadar memleket içinde satılmış olsa dahi beşinci maddede yazılı munzam istihlâk vergisi alınır. Bu vergi kanunun neşrinden itibaren bir hafta içinde tahsil olunur.

B. E.

MUVAKKAT MADDE 5 —
Bu kanunun meriyete girdiği tarihten evvel tahakkuk etmiş olup da mezkûr tarihten sonra tediyeye edilen istihkaklardan üçüncü maddede yazılı zam alınmaz.

MADDE 16 — Bu kanunun ikinci maddesinin (A) fıkrası mucibince 2395 sayılı kanunun 8 ncı maddesinin birinci fıkrasında yazılı mükelleflere yapılan zam ile, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, on ikinci ve on üçüncü maddelerinde yazılı zam ve mükellefiyetler kanunun neşri tarihinden ve diğer hükümleri 1 haziran 1940 tarihinden muteberdir. Şu kadar ki 1940 malî yılma şamil olan zam ve mükellefiyetlerin tarh ve tahakkuk muameleleri kanunun neşrinden itibaren icra olunur.

Hü.

İk. E.

G. İ. E.

edilmek üzere 1940 mali yılma da şamildir.

Teşviki sanayi muafiyetinin nihayet bulduğu tarihten sonraki kazanç ve istihkaklardan 14 ncü maddede yazılı müdafaa vergisi almımaz.

MADDE 16 — Bu kanunun 2 nci maddesinin A fıkrası mucibince 2395 sayılı kanunun sekizinci maddesinin birinci fıkrasında yazılı mükelleflere yapılan zam ile altıncı, yedinci, sekizinci, on ikinci ve on üçüncü maddelerinde yazılı zam ve mükellefiyetler kanunun neşri tarihinden ve diğer hükümleri 1 haziran 1940 tarihinden müteberdir. Şu kadar ki, 1940 malî yılma şamil olan zam ve mükellefiyetlerin tarh ve tahakkuk muameleleri kanunun neşrinden itibaren icra olunur.

MADDE 17 — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye, Gümrük ve İhisarlar vekilleri memurdur.

Bş. V.	Ad. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar
M. M. V..	Da. V.
N. Tmaz	Fayık Öztrak
Ha. V.	Ma. V.
Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.
Yücel	A. F. Cebesoy
İk. V.	S. İ. M. V.
H. Çakır	Dr. H. Alataş
G. İ. V.	Zr. V.
R. Karadeniz	Muhlis Erkmek
Mü. V.	Ti. V.
A. Çetinkaya	N. Topcoğlu

MADDE 16 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 16 — Hükümetin teklifi aynen.

MADDE 17 — Birinci maddede mucibince fevkalâde ahvalin hitam bulunduğu tarihe kadar olan kazanç, istihlâk, muamele, satış ve nakliyatın vergileri bu tarihten sonra tahakkuk etse bile bu kanunda yazılı zamlar ve mükellefiyetlere tâbidir.

MADDE 17 — İktisad encümeninin teklifi aynen.

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen.

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen.

Ad. E.

Mal. E.

B. E.

MADDE 16 — Hükümetin 16 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 17 — İktisad encümeninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17 — Bu kanunda yazılı zam ve mükellefiyetler 3780 numaralı kanunun tatbikına lüzum kalmadığının Hükümetçe ilân edildiği malî yılın hitamında meriyetten kalkar. Şu kadar ki, bu kanunun meri bulunduğu zamana aid kazanç, istihlâk, muamele, satış ve nakliyatın vergileri bu tarihten sonra tarh ve tahsil olursa dahi bu kanunda yazılı zam ve mükellefiyetlere tâbidir.

MADDE 17 — Maliye encümeninin 17 nci maddesi aynen

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18 — Hükümetin 17 nci maddesi aynen

MADDE 18 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Hükümetin teklifi

8 nci maddeye bağlı cedvel

	Bir kilo- sundan		Bir kilo- sundan
1)		elverişli nebatî maddelerden :	
A - İpek ipliklerden :		414 A	8
131 ; 132 A 2	50	B	6
129 B ; 132 B ;	150	413	30
129 A ; 132 A 1	250	B - Keten, kendir ve sair mevaddı neba- tiyeden mamûl mensucattan :	
B - İpek ve mahlût ipek mensucattan :		420	20
136 ; 137, 138 ; 139	150	421	40
135 A	175	422 ; 423	50
135 B	200	C - Keten, kendir ve saireden mamûl ha- zır eşyadan :	
135 C	250	426 ; 427 ; 428 ; 434 ; 435	60
134	300	7) Muşamba ve muşamba mamulâtından :	
133 A, B	500	452	5
C - İpek ve mahlût ipekten hazır eşyadan :		453	10
144	300	455 B	50
142 ; 143 ; 145 ; 146 ; 147 ; 149 ; 150	500	455 A	100
2) Baharattan :		8) Çini ve porselen mamulâtından :	
236 ; 239	50	483 ; 484 ; 485 ; 486	3
3) Plastik maddelerden :		488 B	5
281 A	30	487 ; 488 A ; 490	10
281 B, C, D, E	80	9) Camlardan :	
4) Kaplamalık ağaç yaprak ve şeridler, parke tahtası ve kontrplak tahtaları :		494 A 1	2
285 }	3	498 A1	3
286 }		494 A 2	4
5) Kâğıd ve tatbikatından :		498 A 2, B 1, B 2	5
330 ; 338 ; 363	10	499, 500, 501, 503	10
333 ; 334 ; 335 ; 362	20	505, 507, 511, 512, 515	15
6)		510	20
A - Keten, kendir, manila kendiri, jüt ve ve sair iplik imaline veya dokumaya		494 B	50

Gümrük ve inhisarlar encümeninin değiştirişi

Sekizinci maddeye bağlı cedvel

	Kilosundan		Kilosundaki
1) I - İpek ve ipliklerinden :		elverişli nebatî maddelerden :	
131; 132 A 2	50	414 A	8
129 B; 132 B	150	B	6
129 A; 132 A 1	250	413	30
II - İpek ve mahlût ipek mensücattan :		II - Keten, kendir ve sair mevaddı ne-	
136; 138; 139	150	batiyeden mamul mensücattan :	
135 A	175	420	20
135 B	200	421	40
135 C	250	422; 423	50
134	300	III - Keten, kendir ve saireden mamul	
133 A, B; 137	500	hazır eşyadan :	
III - İpek ve mahlût ipekten hazır eř-		426; 427; 428; 434; 435	60
yadan :		7) Muşamba ve muşamba mamulâtından :	
144	300	452	5
142; 143; 145; 146; 147; 149; 150	500	453	10
2) Baharattan :		455 A, B	50
236; 239	50	8) Çini ve porselen mamulâtından :	
3) Terki b yolile elde edilen plâstik mad-		483; 484; 485; 486	3
deler ve bunların mamulâtı :		488 B	5
281 A, B	30	487; 488 A; 490	10
281, C, D, E	80	9) Camlardan :	
4) Kaplamalık ağaç yaprak ve řridler,		494 A 1	2
parke tahtası ve kontrplâk tahtaları :		498 A 1	3
285	2	494 A 2	4
286	3	498 A 2, B 1, B 2	5
5) Kâğıd ve tatbikatından :		499; 500; 501; 503	10
330; 334; 338; 363 A	10	505; 507; 511; 515	15
326; 333; 362; 363 B	20	510	20
6) I - Keten, kendir, manilâ kendiri,		494 B; 512	50
jüt ve sair iplik imaline veya dökümaya			